

*PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM*

***RAPORT
O STANIE SANITARNYM
POWIATU NOWOMIEJSKIEGO
ZA ROK 2024***

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM

Marzec 2025 r.

Spis treści

I. Wstęp	Str. 3
II. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim w 2024 r.	Str. 4
III. Ocena bieżącego nadzoru sanitarnego	Str. 6
a. Epidemiologia	Str. 6
1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	Str. 6
2. Realizacja szczepień ochronnych	Str. 16
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych	Str. 20
b. Higiena Komunalna	Str. 23
c. Bezpieczeństwo Żywności i Żywności	Str. 36
d. Higiena Pracy	Str. 46
e. Higiena Dzieci i Młodzieży	Str. 53
IV. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	Str. 58
V. Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna	Str. 72

I. Wstęp

Szanowni Państwo,

W załączeniu przedstawiam raport o stanie sanitarnym powiatu nowomiejskiego. Zawiera on podsumowanie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim w 2024 roku oraz analizę występujących zagrożeń dla zdrowia mieszkańców powiatu.

W raporcie uwzględniono m.in. informację o warunkach środowiska, warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higienie pracy w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania, higienie wypoczynku i rekreacji, warunkach higieniczno-sanitarnych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Szeroki zakres prowadzonego nadzoru ukierunkowany jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, zwłaszcza chorób zakaźnych i zawodowych.

Mam nadzieję, że zawarte w opracowaniu informacje przybliżą Państwu działalność, którą prowadzimy, a także pozwolą spojrzeć na codzienną pracę osób troszczących się o zachowanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Nowym Mieście Lubawskim

Ewa Pielak

II. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

Ogółem przeprowadzono **1835 kontroli sanitarnych**, w tym **1244 wywiady epidemiologiczne**.

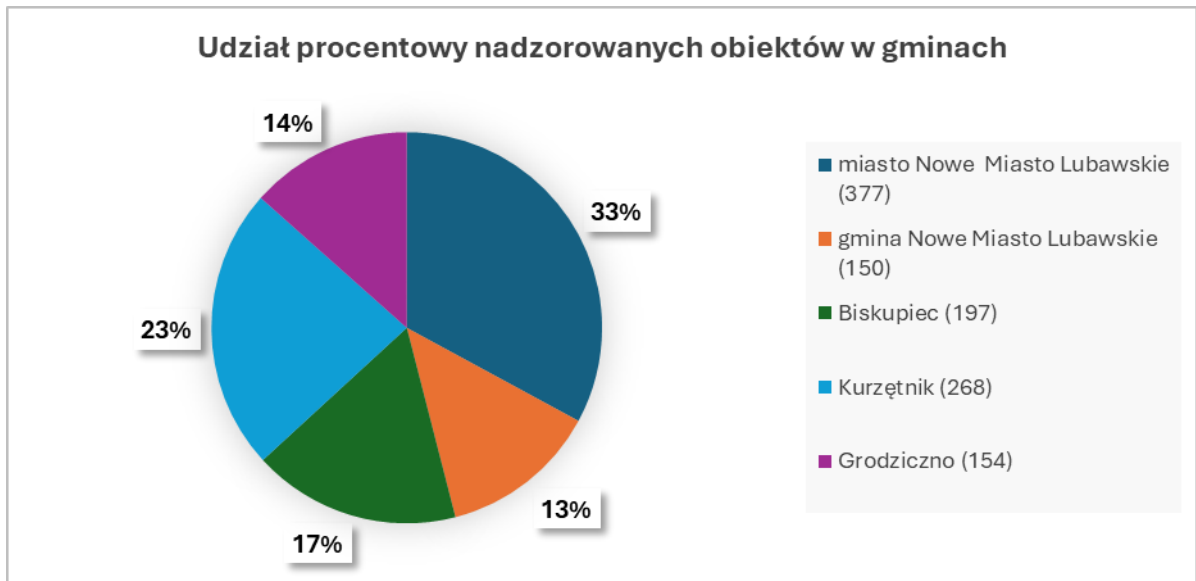
Pobrano do badania **230 próbek**, w tym: **82 próbki wody do picia**, **4 próbki ciepłej wody użytkowej** oraz **144 próbki żywności**.

Wystawiono **248 decyzji merytorycznych** i **111 decyzji płatniczych**.

Zestawienie działalności kontrolnej PSSE w latach 2022-2024

PSSE	Kontrole			Decyzje merytoryczne		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	4221	1665	1835	153	254	248
Higiena Komunalna	136	159	132	63	102	75
Higiena Żywności	232	282	258	62	100	126
Higiena Pracy	66	82	80	21	29	26
Higiena Dzieci i Młodzieży	53	58	57	8	17	15
Epidemiologia (kontrole+wywiady)	3715	1058	1286	9	6	6
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	9	18	10	0	0	0
Promocja Zdrowia	1	8	12	0	0	0

Ilość nadzorowanych obiektów przez PSSE w Nowym Mieście Lubawskim

III. Ocena bieżącego nadzoru sanitarnego

a. Epidemiologia

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2024 należy uznać za dobrą. Duży wpływ na tę sytuację miały prowadzone działania przeciwepidemiczne polegające na zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych poprzez prowadzenie nadzoru epidemiologicznego nad osobami chorymi i profilaktyce między innymi poprzez szczepienia ochronne.

Raport sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych sporządzony został w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne oraz wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W analizowanym okresie, podobnie jak w latach poprzednich na terenie powiatu nowomiejskiego nie wystąpiły zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne, groźne dla życia ludzi takie jak dur brzuszny, błonica, wścieklizna u ludzi, poliomyelitis, zachorowania na odrę, czerwonkę, włośnicę, zatrucie jadem kiełbasianym, czy zatrucia grzybami.

W ramach nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami przeprowadzono 1244 dochodzenia epidemiologiczne. Dochodzenia dotyczyły zgłoszonych przez lekarzy do Powiatowej Stacji takich zachorowań jak m.in.: salmonellozę, boreliozę, krztusiec, zapalenie mózgu i opon mózgowych, wirusowe zapalenie wątroby typu B, gruźlicę oraz w przypadkach narażenia osób na zakażenie wirusem wścieklizny, czyli pogryzień przez zwierzęta.

W roku 2024 zgłoszono ogółem 1257 przypadków zachorowań na choroby zakaźne podlegające rejestracji tj. o 4835 zachorowania mniej niż w 2023 r.

Na tak duży spadek zarejestrowanych zachorowań wpływ miała zmniejszona aż czterdziestoczekrotnie liczba zachorowań na grypę. W 2024 r. – odnotowano 117 przypadków, natomiast w 2023 r. - 5196 przypadków zachorowań.

Dane zarejestrowanych przypadków chorób zakaźnych, liczbę hospitalizacji i zapadalność w roku 2024 zostały przedstawione w formie tabelarycznej w Tab.nr 1 w porównaniu do 2023 roku.

Tabela nr 1 Zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych, liczba hospitalizacji i zapadalność na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2023 i 2024.

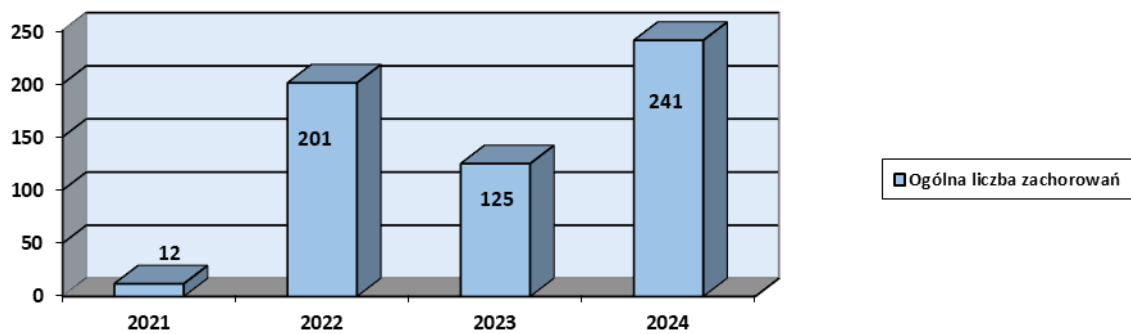
Jednostka Chorobowa	2023			2024		
	L. zachor.	L. hospit.	Zapad.	L. zachor.	L. hospit.	Zapad.
Biegunki ogółem:	78	22	181,88	106	27	250,17
Biegunki u dzieci w wieku do 2 lat:	13	8	163,72	13	9	180,55
Salmonelloza - zatrucia pokarmowe	9	8	20,98	8	8	18,88
Wirusowe zakażenia jelitowe	24	24	55,96	33	32	77,88
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	11	11	25,65	20	19	47,20
Płonica	90	7	209,86	30	2	70,80
Ospa wietrzna	125	1	291,48	241	5	568,79
Różyczka	2	-	4,66	-	-	-
Krztusiec	-	-	-	36	-	84,96
Róża	4	2	9,32	1	-	2,36
Borelioza w tym Neuroborelioza (bakteryjne zapalenie opon mózgowych)	31	6	72,28	29	3	68,44
Osoby szczepione przeciwko wściekliźnie	10	1	23,31	10	-	23,60
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nie określone	2	2	4,66	-	-	-
Inne wirusowe zapalenie mózgu opryszczkowe	-	-	-	1	1	2,36
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych inne określone	-	-	-	1	1	2,36
Rzeżączka	-	-	-	1	1	2,36
Wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe	1	-	2,33	1	-	2,36
Gruźlica	1	1	2,33	3	3	7,08
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	2	2	4,66	2	2	4,72
Zakażenia wirusem RSV ogółem:	20	10	46,63	81	35	191,17
Zakażenia wirusem RSV u dzieci do 2 lat:	13	10	163,72	38	21	527,77
Nowo wykryte zakażenia HIV	-	-	-	1	1	2,36
Tymczasowi nosiciele pałeczek salmonella	1	-	2,33	1	-	2,36
Grypa: zachorowania i podejrzenie ogółem: u dzieci do lat 14:	5196	28	12116,40	117	5	276,13
	2380	25	5549,85	51	3	120,36
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	485	37	1130,95	534	26	1260,32
Ogółem	6092	162	14205,76	1257	171	2966,72

Choroby zakaźne wieku dziecięcego

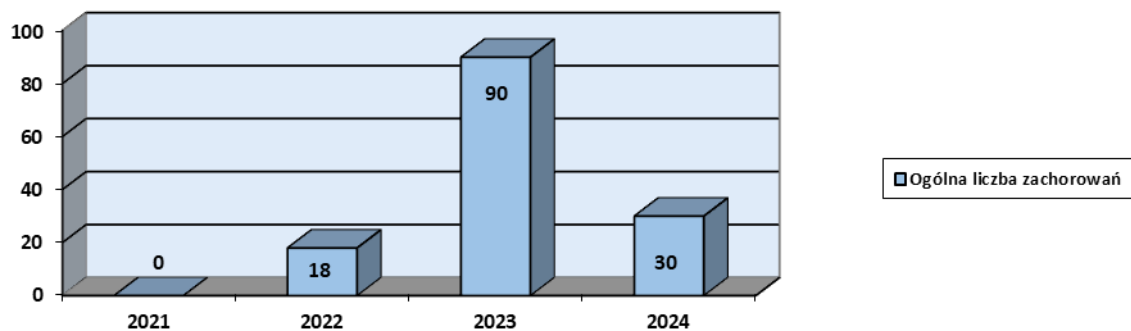
W 2024 roku w powiecie nowomiejskim nie odnotowano zachorowań na różyczkę, nagminne zapalenie przyusznic (świnę). Odnotowano natomiast zachorowania na ospę wietrzną, płonicę (szkarlatynę) i krztusiec.

Poniższe wykresy przedstawiają liczbę zachorowań na te jednostki chorobowe na przestrzeni lat 2021 – 2024.

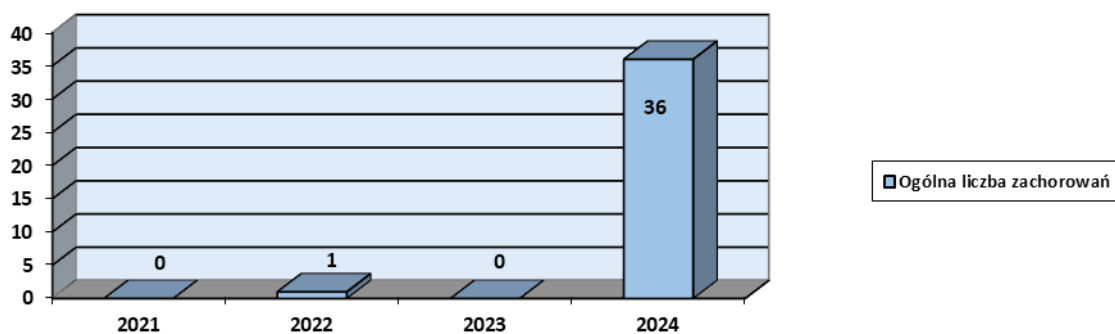
Wyk. Nr 1 Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2021 – 2024

Wyk. Nr 2 Zachorowania na płonicę (szkarlatynę) w latach 2021 – 2024

Wyk. Nr 3 Zachorowania na krztusiec w latach 2021 – 2024

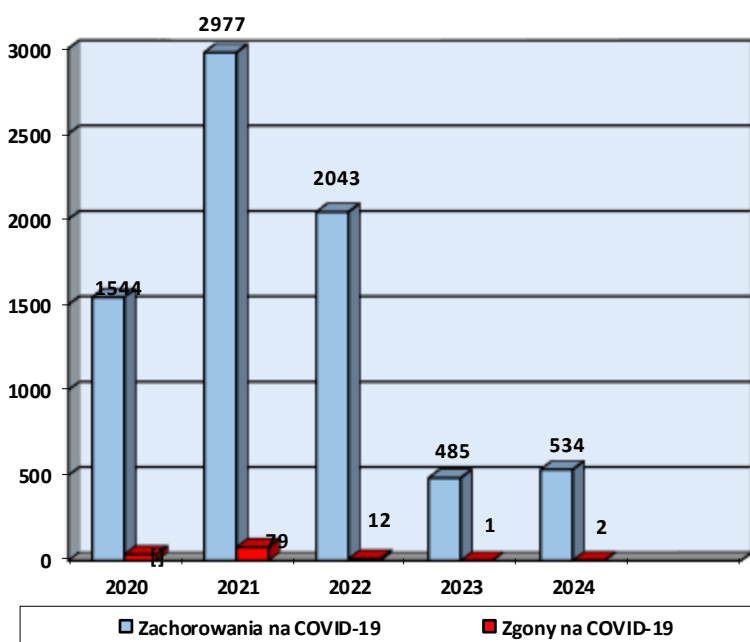
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W 2024 roku w powiecie nowomiejskim zarejestrowano 534 przypadki zachorowań na COVID-19. Hospitalizacji w szpitalach wymagało 26 osób.

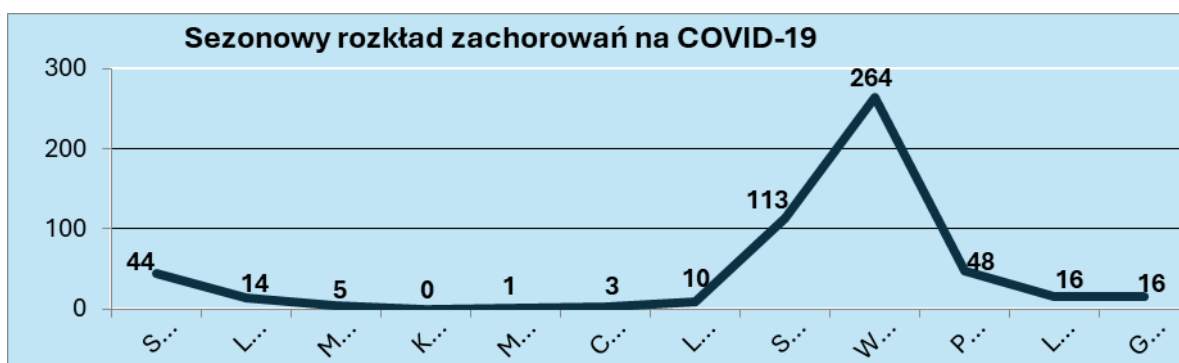
Największy wzrost zachorowań odnotowano w miesiącu wrześniu – 264 przypadki. Zarejestrowano 2 zgony osób, których przyczyną wtórną zgonu było zakażenie wirusem SARS CoV-2.

Poniższy wykres Nr 4 przedstawia liczbę zarejestrowanych przypadków zachorowań i zgonów na Covid-19 po ogłoszenia stanu epidemii w Polsce 20 marca 2020 roku.

Wyk. Nr 4 Zachorowania i zgony na COVID-19 w latach 2020-2024

Wyk. Nr 5 Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) w poszczególnych miesiącach 2024 roku

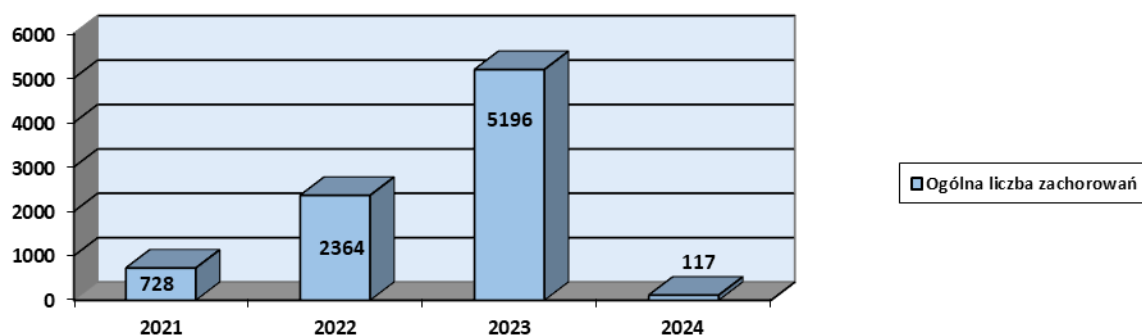
Grypa

Nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmocnieniem nadzoru w okresie zwiększonej liczby zachorowań.

W 2024 roku do Stacji Sanitarnej zgłoszono ogółem 117 przypadków zachorowań na grypę sezonową tj. o 5079 przypadków mniej niż w 2023 roku. Hospitalizowano z powodu grypy 5 osób z objawami ze strony układu oddechowego.

W ramach ogólnopolskiego nadzoru nad grypą w tzw. systemie SENTINEL (Zintegrowany system nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą) nawiązano współpracę z NZOZ ESKULAP Sp. z o.o. w Nowym Mieście Lubawskim w celu pozyskiwania do badań wirusologicznych pobranych przez lekarza wymazów z nosa lub gardła od pacjentów chorych na grypę. Przekazano do WSSE w Olsztynie 12 wymazów do ustalenia genotypu wirusa grypy.

Wyk. Nr 6 Zachorowania grypę i grypopodobne w latach 2021 – 2024

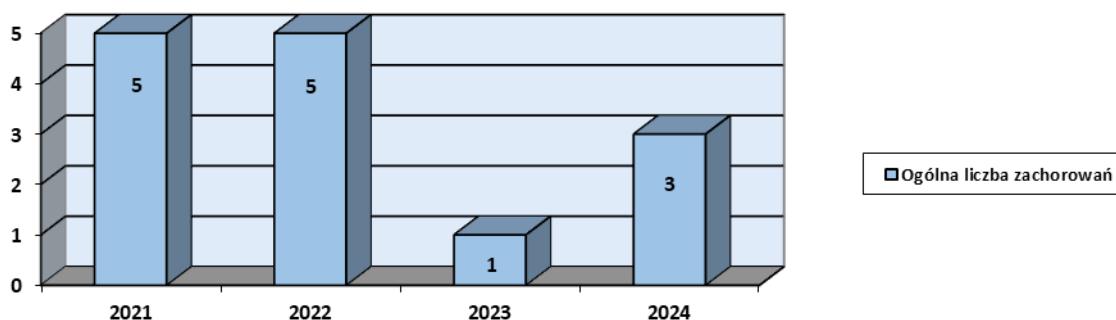

Gruźlica

Gruźlica jest bakteryjną chorobą wywołaną prątkiem gruźlicy, a najczęściej występującą postacią kliniczną jest gruźlica płuc. W 2024 roku zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na gruźlicę płuc. Osoby te były hospitalizowane w Szpitalu w Olsztynie na Oddziale Chorób Płuc i Gruźlicy.

Jedna osoba zmarła z powodu gruźlicy, u osoby tej nie przeprowadzono badań bakteriologicznych i histopatologicznych. Gruźlicę rozpoznano na podstawie objawów klinicznych. Natomiast w 2 przypadkach gruźlica została rozpoznana na podstawie badań bakteriologicznych posiewu płwociny. Otoczenie osób chorych na gruźlicę zostało objęte nadzorem lekarskim i badaniami wykluczającymi podejrzenie u tych osób gruźlicy przez Poradnię Chorób Płuc w Nowym Mieście Lubawskim.

Wyk. Nr 7 Zachorowania na gruźlicę w latach 2021 - 2024

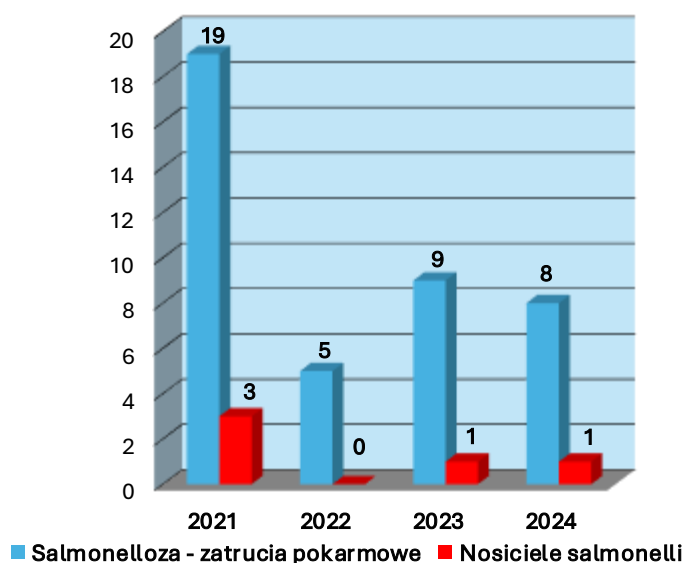
Salmonellozy

W roku 2024 zarejestrowano 8 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella, w analogicznym okresie roku 2023 – 9 przypadków. Były to pojedyncze zachorowania, które wystąpiły w środowisku domowym. Na podstawie przeprowadzonych badań laboratoryjnych z posiewu kału, u 7 osób rozpoznano zakażenie pałeczkami Salmonella enteritidis. Natomiast u 1 osoby nie został określony serotyp pałeczek salmonelli. Niemniej jednak osoba ta uległa zatruciu pokarmowemu. Osoby te wymagały hospitalizacji w szpitalu. W trakcie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych tylko w 1 przypadku ustalono, że do zatrucia pokarmowego doszło po spożyciu deseru „kogel-mogel” przygotowanego z surowych jaj kurzych. W pozostałych przypadkach zatruc pokarmowych nie udało się ustalić źródła zakażenia. Nie mniej jednak należy uznać, że głównym powodem zachorowań było spożycie żywności zakażonej chorobotwórczymi drobnoustrojami, jak również brak dbałości o higienę i profilaktykę zatruc pokarmowych przy sporządzaniu potraw na bazie jaj i drobiu.

Odnotowano 1 zakażenie bezobjawowe tzw. nosicielstwo.

KodICD-10	Jednostka Chorobowa	2021r.		2022r.		2023r.		2024	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
A 02.0	Salmonelloza – zatrucia pokarmowe	19	43,52	5	11,59	9	20,98	8	18,88
	Nosiciele salmonelli	3	6,88	0	0	1	2,33	1	2,36
Razem		22	50,47	5	11,59	10	23,31	9	21,24

Wyk. Nr 8 Zachorowania na salmonellozę i nosiciele salmonelli w latach 2021 - 2024

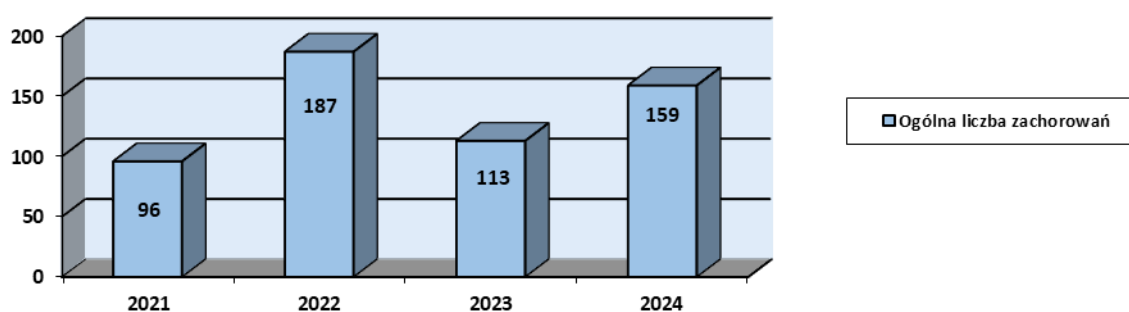

Biegunki, zakażenia bakteryjne i wirusowe

Na podobnym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego zarejestrowano zachorowania w grupie chorób: biegunek, zakażeń bakteryjnych i wirusowych. W 2024 roku zarejestrowano ogółem 159 przypadków, a w analogicznym okresie roku 2023 - 113 przypadków. Biegunki o nieustalonej etiologii –106 przypadków, stanowiły największy wskaźnik zapadalności – 150,17.

Na ogólną liczbę 159 przypadków zachorowań na biegunki, zakażenia bakteryjne i wirusowe hospitalizacji w szpitalu wymagało 78 osób. W przypadku hospitalizacji dzieci w oddziale dziecięcym, wykonywane są szybkie testy diagnostyczne w kierunku diagnostyki wirusologicznej tj. rotawirusów, norowirusów, adenowirusów.

Wyk. Nr 9 Biegunki, zakażenia bakteryjne i wirusowe w latach 2021-2024

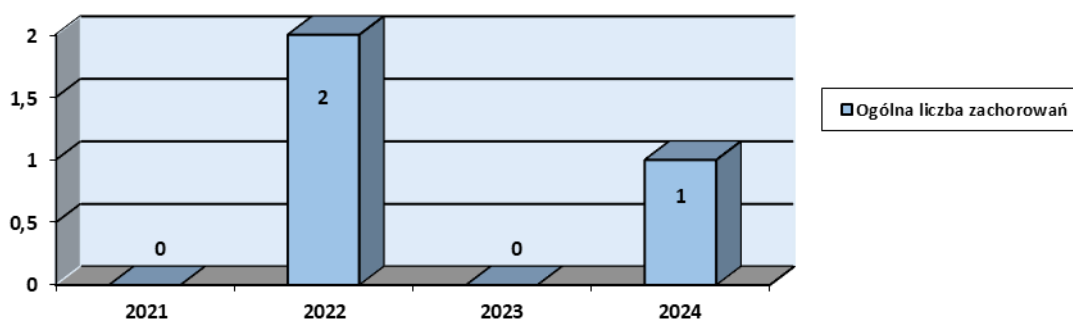
Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2021r.		2022r.		2023		2024r.	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
Biegunki o nieustalonej etiologii ogółem		34	78,00	101	234,31	78	181,88	106	250,17
Biegunki u dzieci w wieku do 2 lat:		16	144,27	13	150,28	13	163,72	13	180,55
Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem:		43	98,65	81	187,91	24	55,96	33	77,88
A08.0	Rotawirusy	15	34,41	44	102,07	10	23,31	14	33,04
A08.1	Norowirusy	19	43,59	17	39,43	7	16,32	8	18,88
A 08.2- 3	Wirusowe zak. jelitowe inne określone (adenowirusy)	8	18,35	18	41,75	7	16,32	11	25,96
A 08.4	Wirusowe zak. jelitowe nie określone	1	2,29	2	4,63	-	-	-	-
A 08.0- 4	Wirusowe zak. jelitowe u dzieci do lat 2	25	225,42	35	404,62	9	113,35	15	208,33
Bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem:		19	43,59	5	11,59	11	25,65	20	47,20
A04. 4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe- E. coli inną	-	-	-	-	-	-	-	-
A04. 5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe- wywołane przez <i>Campylobacter</i>	4	9,17	2	4,63	2	4,66	1	2,36
A04.7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe- wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	10	22,94	2	4,63	8	18,65	17	40,12
A04.8-9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe, inne określone i nieokreślone	5	11,47	1	2,31	-	-	2	4,72
A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	2	18,03	1	11,56	1	2,33	1	13,88
Razem		96	220,25	187	433,82	113	263,50	159	375,26

Nowo wykryte zakażenia HIV

Na przestrzeni czterech lat do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim zgłoszono ogółem 3 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV.

W 2024 roku 1 przypadek zakażenia wirusem HIV zgłoszono u osoby w wieku 60 lat. Natomiast w 2022 roku zgłoszono 2 przypadki zakażenia wirusem HIV u osoby w wieku 26 i 35 lat.

Wyk. Nr 10 Nowo wykryte zakażenia HIV w latach 2021-2024

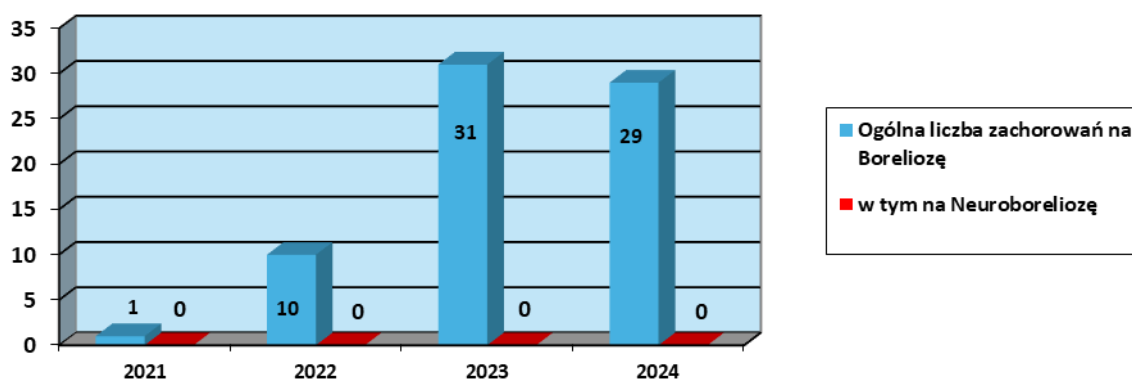

Borelioza

Borelioza jest bardzo podstępą chorobą, która może nie dawać początkowo jednoznacznych objawów, wywołana przez bakterie należące do „krętków” przenoszone na człowieka przez kleszcze. W powiecie nowomiejskim w 2024 roku zarejestrowano 29 przypadków zachorowań na boreliozę. Jest to nieznaczny spadek w porównaniu z ubiegłym rokiem, gdzie zarejestrowano 31 zachorowań. Wśród tych zachorowań nie odnotowano żadnego przypadku neuroboreliozy. Zgłoszone zachorowania dotyczyły zarówno mieszkańców miasta jak i wsi powiatu nowomiejskiego. Najczęstszym miejscem narażenia, w którym dochodzi do ukłucia przez kleszcza są lasy, łąki i ogrody przydomowe. Nie ma dostępnej profilaktyki w postaci szczepionki. Głównymi metodami zapobiegania boreliozie jest unikanie kontaktu z kleszczem poprzez zastosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w lesie i innych miejscach bytowania kleszczy, używanie chemicznych środków odstraszających kleszcze, jak również przegładanie odzieży i ciała po powrocie do domu.

Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2021		2022		2023		2024	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
A 69.2	Borelioza w tym na Neuroboreliozę	1	2,29	10	23,19	31	72,28	29	68,44
G 01		-	-	-	-	-	-	-	-

Wyk. Nr 11 Zachorowania na boreliozę w tym na neuroboreliozę w latach 2021 - 2024

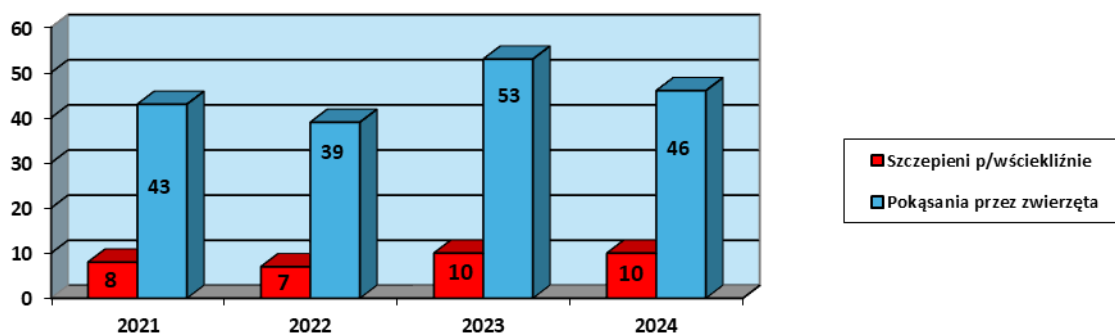

Styczność i narażenie na wściekliznę

Istotnym problemem pozostają nadal pokąsania przez zwierzęta, głównie psy i koty. W 2024 roku zarejestrowano 46 pokąsań człowieka przez zwierzęta. Na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych i ustaleniu właścicieli zwierząt, które zraniły człowieka informacje te zostały przekazane do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nowym Mieście Lubawskim w celu podjęcia obserwacji zwierzęcia w kierunku wykluczenia wścieklizny. W roku 2024 podobnie jak w latach poprzednich na terenie powiatu nowomiejskiego nie stwierdzono ani jednego przypadku zakażenia wścieklizną u ludzi i zwierząt.

W przypadku pokąsań przez zwierzęta, których właścicieli nie udało się ustalić tzw. zwierzęta bezpańskie i braku możliwości wykonania u zwierzęcia obserwacji, lekarz konsultant z Poradni Chorób Zakaźnych podejmował decyzję o szczepieniu przeciw wściekliznie osób poszkodowanych. Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 10 osób.

Wyk. Nr 12 Styczność i narażenie na wściekliznę w latach 2021 – 2024

2. Realizacja szczepień ochronnych

Zapewnienie ochrony przed chorobami zakaźnymi i profilaktyka przy pomocy szczepień ochronnych są jednymi z najistotniejszych zagadnień zdrowia publicznego. Szczepienia ochronne mają za zadanie zapobiegać zachorowaniom na choroby zakaźne, jak również kształtować odporność całej populacji, zapewniając ochronę także tym osobom, które ze względu na zdrowotne przeciwwskazania nie mogły zostać zaszczepione. Dla większości chorób przyjmuje się, że odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej ok. 95% populacji. Należy pamiętać, że odmowa zaszczepienia dziecka jest decyzją skutkującą nie tylko na zdrowie tego dziecka, ale także na odporność całej populacji. Jeśli spadek liczby zaszczepionych w populacji będzie się pogłębiał do poziomu 80-85%, dojdzie do powrotu chorób, które dotychczas były skutecznie zwalczane poprzez szczepienia, a nawet istniała nadzieja na ich wyeliminowanie.

W celu podniesienia poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym m. in. na drodze szczepień ochronnych Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowym Mieście Lubawskim prowadzi działania edukacyjne poprzez:

- szkolenia: odbyły się 2 szkolenia dla personelu medycznego o tematyce szczepień ochronnych.
- współpracę ze szkołami powiatu nowomiejskiego w związku z rozszerzeniem Powszechnego Programu Szczepień przeciw HPV o szczepienia realizowane w szkołach od 01 września 2024 r. W ramach programu wszystkie szkoły aktywnie wzięły udział w promowaniu programu szczepień p /HPV. Dzięki zaangażowaniu szkół od września do grudnia zaszczepionych pierwszą dawką szczepionki przeciwko HPV zostało 242 uczniów w wieku od 9 do 14 lat.
- dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- spotkania i rozmowy telefoniczne z osobami zainteresowanymi szczepieniami dla podróżnych,
- działania zachęcające rodziców/ opiekunów, którzy nie szczepią swoich dzieci, do uzupełnienia szczepień. W 2024 r. wystosowano 57 pism informacyjnych i zachęcających do szczepień, które trafiły do 31 rodziców dzieci nieszczepionych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

- upowszechnianie informacji na stronie internetowej w serwisie gov.pl oraz w mediach społecznościowych. W 2024 roku udostępniono 11 postów edukacyjnych na temat szczepień w serwisie Facebook Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej.

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w powiecie nowomiejskim w 2024 r. prowadzony był w stosunku do 9226 dzieci i młodzieży w rocznikach od 2005 do 2024.

Realizacja programu szczepień ochronnych prowadzona była w 10 podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym:

✓ w 9 punktach szczepień lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,

✓ w oddziale noworodkowym (do września 2024 r.), ambulatorium i poradni chirurgicznej Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim.

W 2024 roku w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO) pracownik powiatowej stacji rozdysponował 8097 preparatów szczepionkowych. Przeprowadzono 10 kontroli kompleksowych oraz 1 kontrolę doraźną w zakresie realizacji i wykonawstwa szczepień ochronnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w większości placówek nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednej przychodni stwierdzono uchybienia w przedmiocie błędnie prowadzonej dokumentacji medycznej. Za stwierdzoną nieprawidłowość w realizacji szczepień ochronnych osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym.

Szczepienia obowiązkowe

Wykonanie szczepień ochronnych dla których wymagany jest odpowiedni procent zaszczepienia w celu ochrony populacji w rocznikach przedstawia się następująco:

a) Obowiązek 55% wykonania szczepień – zależność od miesiąca urodzenia się dziecka:

Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wskaźnik %
2024	p/ Błonicy , tężcowi , krztuścowi , polio/ pierwotne	50,3
2023	p/ Błonicy , tężcowi , krztuścowi , polio/ pierwotne	49,1
2023	p/ Błonicy , tężcowi , krztuścowi , polio/ uzupełniające	49,1
2024	p/ WZW typu B	46,3
2024	przeciw/Haemophilus influenzae	50,3
2023	przeciw/Haemophilus influenzae	49,1
2024	przeciw Streptococcus pneumoniae	57,4
2023	przeciw Streptococcus pneumoniae	87,8

b) Obowiązek 95 % wykonania szczepień wynosi :

Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wskaźnik %
2023	Odra, świnka, różyczka	88,7

c) Obowiązek 100% wykonania szczepień :

Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wskaźnik %
2024	p/Gruźlicy	91,9
2019	p/ Błonicy , tężcowi , krztuścowi , polio w 6 roku życia	91,9
2011	p/ Błonicy, tężcowi , krztuścowi w 14 roku życia	93,6
2006	p/ Błonicy, tężcowi w 19 roku życia	92,6
2019	Odra , świnka , różyczka w 6 roku życia	88,6

W 2024 r. osiągnięto nieco niższy procentowy poziom realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych w stosunku do lat ubiegłych. Pomimo profesjonalnego personelu medycznego wykonującego szczepienia ochronne, który systematycznie podnosi swoją wiedzę w zakresie szczepień, wymagającego nadzoru Inspekcji Sanitarnej, a także dbałości większości rodziców o zdrowie dzieci- wokół szczepień ochronnych narasta nieufność, czego jednym z przejawów może być rosnąca liczba uchylania się od nich. Podmioty wykonujące działalność leczniczą zgłosiły 40 nowych przypadków odmów rodziców bądź opiekunów od obowiązku przeprowadzenia szczepień ochronnych u dzieci. Jest to ponad pięciokrotny wzrost względem 2023 r. W przypadkach długotrwałego uchylania się od szczepień skierowano wnioski do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w celu przymuszenia do szczepień.

Ponadto z powodu przeciwwskazań lekarskich nie zaszczepiono dziesięcioro dzieci. Osoby te zwolnione są całkowicie ze szczepień ze względu na stan zdrowia tj. chorujące na nowotwór, padaczkę, mózgowie porażenie dziecięce, stwardnienie guzowate, mukowiscydozę, idiopatyczne zapalenie stawów.

Szczepienia zalecane

W minionym roku 2024 r. w naszym powiecie szczepieniom nieobowiązkowym, czyli odpłatnym poddało się 2377 osób, przeciw 14 chorobom zakaźnym i był to wzrost o ponad 52% w porównaniu do roku 2023 z czego największy wzrost dotyczył szczepień p/ grypie, p/pneumokokom oraz szczepień profilaktycznych p/ zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego.

Tabele przedstawiają liczbę zaszczepionych szczepionkami zalecanymi w 2023 i 2024 r.

Szczepienie	p/grypie		p/WZW B		p/WZW A		p/Ospie wietrznej	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Liczba osób szczepionych	1043	1265	36	62	20	15	38	46

Szczepienie	p//pneumokokom		p/kleszczowemu zapaleniu mózgu		p/wirusowi brodawczaka ludzkiego		p/ meningokokom	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Liczba osób szczepionych	40	82	81	54	539*	619*	109	118

* w tym osoby zaszczepione w ramach powszechnego programu szczepień przeciw HPV

Wnioski

Dążąc do poprawy sytuacji epidemiologicznej w powiecie wskazane jest dalsze informowanie oraz zachęcanie społeczeństwa do uodpornienia czynnego.

Niezwykle istotna jest promocja szczepień ochronnych oraz budowanie długofalowego zaufania do szczepień gdyż ich realizacja leży w szeroko pojętym interesie społecznym.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych oraz indywidualnych praktyk lekarskich

Pod nadzorem pionu epidemiologii Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu nowomiejskiego w 2024 r. znajdowały się 63 podmioty w tym:

- 1 szpital
- 1 oddział szpitalny,
- 9 przychodni POZ,
- 9 poradni specjalistycznych,
- 27 indywidualnych praktyk lekarskich, w tym 14 zabiegowych (12 - indywidualnych praktyk lekarzy dentyków, 2-indywidualne praktyki lekarzy ginekologów)
- 16 innych podmiotów leczniczych świadczący usługi medyczne (3 punkty poboru materiału do badań laboratoryjnych, 2 podmioty świadczące usługi pielęgniarstwa w domu pacjenta, 11 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach).

W roku 2024 bieżące kontrole sanitarne w podmiotach i praktykach lekarskich wykonujących działalność leczniczą prowadzone były w oparciu o roczny harmonogram kontroli oraz dodatkowo w zależności od aktualnych problemów i potrzeb. W minionym roku przeprowadzono 42 kontrole sanitarne.

Stan sanitarno-techniczny placówek medycznych należy określić jako dobry. Duża część placówek jest wyremontowana, spełnia stawiane wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U z 2022 r., poz. 402). Dzięki systematycznemu i stopniowemu wyposażaniu placówek służby zdrowia w sprzęt medyczny oraz przeprowadzaniu remontów i modernizacji ulegała poprawie jakość świadczonych usług. Podczas kontroli stwierdzono poprawę stanu sanitarnego w trzech podmiotach wykonujących działalność leczniczą w wyniku wykonania zaleceń wcześniejszych decyzji administracyjnych nałożonych na te podmioty.

W roku 2024 w niektórych placówkach wprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej, dokonano modernizacji i wyposażono je w nowy sprzęt medyczny m.in.:

- W Szpitalu Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim sp. z o.o. ul. Mickiewicza 10 zostały wprowadzone zmiany w strukturze organizacyjnej w następujący sposób:
 - otworzono poradnię kardiologiczną w dniu 05.11.2024 r.

- przekształcono oddział ginekologiczno-położniczy rooming-in na oddział ginekologii planowej od 01.09.2024 r.

Szpital przeprowadził następujące remonty malarskie m.in w: bloku operacyjnym, centralnej sterylizatorni, korytarzu przy oddziale chirurgicznym, korytarzu przed centralną izbą przyjęć, oddziale dziecięcym, szatni dla personelu oddziału ginekologii planowej.

- W Prywatnym Oddziale Chirurgicznym z Poradniami Specjalistycznymi „Medicus” w Mszanowie przeprowadzono następujące remonty: remont całkowity gabinetu lekarskiego (podłoga, meble, fotel, malowanie ścian), malowanie pomieszczeń wg. potrzeb, wymiana ogrzewania z węglowego na gazowe, wymiana krzeseł w poczekalni.
- W NZOZ „Przychodni nr 1” przy ul. Mickiewicza 11 B w Nowym Mieście Lubawskim przeprowadzono remont łazienki przy poradni ginekologicznej oraz gabinetu poradni dermatologicznej.
- W przychodni Anmed zlokalizowanej przy ul. Targowej 28 w Nowym Mieście Lubawskim wymieniono dozowniki na mydło i płyn do dezynfekcji na dozowniki w systemie zamkniętym, przeprowadzono remont punktu pobrań krwi.
W wyniku działań kontrolnych w trzech placówkach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu higieniczno-sanitarnego. Wystawiono 3 decyzje administracyjne:
- Decyzja nałożona na podmiot leczniczy POZ – obowiązki nałożone w przedmiotowej decyzji dotyczyły zapewnienia wydzielonego personelu do sprzątania pomieszczeń m. in. pomieszczeń higieniczno- sanitarnych oraz pomieszczeń ogólnodostępnych, zorganizowania warunków do higienicznego przechowywania odzieży własnej (domowej), roboczej i ochronnej personelu w terminie do 31.03.2024 r. oraz zorganizowania wydzielonego pomieszczenia porządkowego i ustępu dla personelu w terminie do 31.10.2024 r. Nałożone obowiązki wykonano w wyznaczonym terminie.
- Decyzja nałożona na podmiot leczniczy POZ (gabinet pielęgniarki szkolnej), która dotyczyła zapewnienia fotela biurowego wykonanego z materiału umożliwiającego jego mycie i dezynfekcję do dnia 31.10.2024 r. (punkt decyzji wykonany w terminie) oraz zapewnienia w gabinecie umywalki z ciepłą i zimną wodą z armaturą czerpalną umożliwiającą uruchomienie bez użycia dłoni wraz z dozownikiem z płynem do dezynfekcji, dozownikiem z mydłem w płynie oraz pojemnikiem na ręczniki papierowe w terminie do 31.03.2025 r.

- Decyzja nałożona na podmiot leczniczy POZ – obowiązki nałożone w przedmiotowej decyzji dotyczyły doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego okładziny podłogowej w gabinecie lekarskim, w gabinecie zabiegowym oraz poczekalni dla dzieci zdrowych zapewniając jej prawidłowe mycie i dezynfekcję w terminie do 30.06.2025 r.

W mocy pozostaje decyzja administracyjna wydana na Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim w zakresie dostosowania pomieszczeń i niektórych komórek obiektu do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia (Dz. U. z 2022 r., poz. 402). Z przyczyn finansowych i lokalowych podmiotu nie została zrealizowana we wskazanym terminie w związku z tym podmiot wnioskował o jej zmianę. W 2024 roku na Szpital Powiatowy wydano decyzję zmieniającą. Nowy termin wykonania zaleceń dotyczył następujących uchybień: tj. zapewnienia w brudowniku oddziału ginekologii planowej płuczki-dezynfektora lub urządzenia do dekontaminacji oraz utylizacji wkładów jednorazowych wraz z zawartością, zapewnienia na oddziale dziecięcym pomieszczenia higieniczno- sanitarnego dla rodziców lub opiekunów dziecka, wyposażonego w natrysk, zapewnienia łóżek w oddziale dziecięcym w odcinku dzieci młodszych w zespołach wyposażonych w służę umywalkowo- fartuchową i punkt pielęgniarski, zapewnienia rezerwowego źródła zaopatrzenia szpitala w wodę, które zapewni co najmniej 12 godzinny zapas. - nowy termin wykonania zaleceń upływa 30.06.2026 r.

Na podstawie prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, iż kierownicy podmiotów leczniczych przejawiają dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu higienicznego. Wszystkie podmioty lecznicze posiadały wystarczającą ilość środków do mycia i dezynfekcji rąk, narzędzi, sprzętu medycznego, powierzchni oraz dostęp do indywidualnych środków ochrony osobistej (rękawiczki, fartuchy, maseczki itp.). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie przestrzegania procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w tym gospodarowania odpadami medycznymi, postępowania z brudną i czystą bielizną oraz odzieżą ochronną i roboczą, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania poekspozycyjnego, postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku. Bieżące naprawy odbywają się sukcesywnie i zazwyczaj w krótkim czasie. Znacznie podniósł się standard obiektów i dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących przepisów prawnych.

b. Higiena Komunalna

Ocena stanu sanitarnego powiatu nowomiejskiego za 2024 r.

Działalność kontrolno – represyjna

Na dzień 31.12.2024 r., w ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej znajdowało się 296 obiektów użyteczności publicznej. W trakcie roku sprawozdawczego przeprowadzono łącznie 132 kontrole w tym 50 kontroli jakości wody. Pobrano do badań laboratoryjnych 86 próbek (82 - woda do spożycia i 4 - ciepła woda użytkowa). W trakcie poboru próbek wody przeprowadzono 86 oznaczeń fizycznych temperatury wody.

W związku ze sprawowanym nadzorem wydano łącznie 75 decyzje administracyjne w tym:

- 7 decyzji na niewłaściwym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym,
- 2 decyzji umarzających postępowanie wszczęte wobec niewłaściwego stanu sanitarnego,
- 11 decyzje zmieniające postępowanie wszczęte wobec niewłaściwego stanu sanitarnego,
- 3 decyzji na poprawę jakości wody,
- 3 decyzji umarzających postępowanie dotyczące poprawy jakości wody,
- 2 decyzji wygaszających dot. jakości wody,
- 4 decyzje zmieniające dotyczące poprawy jakości wody,
- 1 decyzje ocena higieniczna materiałów użytych w procesach uzdatniania wody,
- 40 decyzje zezwalające na ekshumacje
- 2 decyzje na wywóz zwłok za granicę.

Wydano 15 decyzji płatniczych (7 decyzji za kwestionowane wyniki wody, 7 decyzji na obiekty użyteczności publicznej, 1 decyzję za kwestionowaną ciepłą wodę użytkową).

Wydano 2 postanowienia (na przewóz zwłok z zagranicy).

Nałożono **4** mandaty karne na kwotę **1600 zł**.

Realizacja planu kontroli

Obiekty	Kontrole zaplanowane	Kontrole wykonane
Obiekty użyteczności publicznej , miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli MWdK	54	62
Urządzenia wodne	17	17
Kontrole jakości wody do spożycia (+ bakterie z rodzaju Legionella)	50	53
Próbki wody do spożycia (+ bakterie z rodzaju Legionella)	81	86

Bezpieczeństwo zdrowotne wody

W 2024 r. nadzór nad bezpieczeństwem ciągłości dostaw wody do spożycia o odpowiedniej jakości zdrowotnej prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Pod nadzorem znajduje się 17 wodociągów w tym:

15 wodociągów publicznych :

14 wodociągów o produkcji wody 101 – 1000 m³/dobę

- WP Biskupiec, WP Łakorek, WP Szwarcenowo gm. Biskupiec,
- WP Grodziczno, WP Mroczno gm. Grodziczno,
- WP Kurzętnik, WP Tereszewo, WP Marzęcice, WP Brzozie Lubawskie gm. Kurzętnik,
- WP Mszanowo, WP Nawra, WP Skarlin, WP Tylice, WP Gwiździny gm. Nowe Miasto Lubawskie

1 wodociąg o produkcji wody 1001-10000 m³/dobę

- Wodociąg Publiczny Nowe Miasto Lubawskie

2 wodociągi z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej.

- Ośrodek Wypoczynkowy Cedrob nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie,
- Ośrodek Wypoczynkowy Stowarzyszenia Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych Usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie.

Rozbudowa sieci wodociągowej

Z danych otrzymanych od administratorów Zakładów Komunalnych na dzień 31.12.2024 r. liczba mieszkańców powiatu zaopatrywanych w wodę z w/w wodociągów wynosiła – 42127 osób.

Teren powiatu nowomiejskiego jest prawie w 100% zwodociągowany. Na koniec 2024 r. długość sieci wodociągowej wyniosła ok. 1028 km.

Jakość wody do spożycia w nadzorowanych wodociągach

W 2024 roku stwierdzono niezgodny z wymaganiami mikrobiologiczny skład wody w Wodociągu Publicznym Kurzętnik oraz Wodociągu lokalnym Ośrodka Wypoczynkowego Stowarzyszenia Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie. Ponadnormatywne wartości parametrów fizykochemicznych stwierdzono natomiast w 7 wodociągach publicznych i 2 wodociągach lokalnych.

Tab. 1. Przekroczenia dopuszczalnych wartości mikrobiologicznych i fizykochemicznych jakości wody w 2024 r.

Nazwa Wodociągu	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych jakości wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych jakości wody	Data poboru kwestionowanej próbki wody	Data uzyskania prawidłowej jakości wody	Czas trwania przekroczenia	Uwagi
Wp Łąkorek		mangan -87 µg/l, <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	10.01.2024 r.	8.02.2024 r.	23 dni	Woda przydatna do spożycia
		mangan -82 µg/l, <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	10.01.2024 r.	8.02.2024 r.	23 dni	Woda przydatna do spożycia
		mangan -106 µg/l, <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	23.07.2024 r.	20.08.2024 r.	26 dni	Woda przydatna do spożycia
Wp Mszanowo		mangan -106 µg/l, <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	21.03.2024 r.	24.04.2024 r.	1 dzień	Woda przydatna do spożycia
Wp Nawra		mangan – 126 µg/l <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	21.03.2024 r.	24.04.2024 r.	1 dzień	Woda przydatna do spożycia.
WP Tylice		mangan - 129 µg/l <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	30.09.2024 r.	18.10.2024 r.	16 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Biskupiec		mangan - 76 µg/l <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	18.03.2024 r.	3.04.2024 r.	14 dni	Woda przydatna do spożycia.

Nazwa Wodociągu	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych jakości wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych jakości wody	Data poboru kwestionowanej próbki wody	Data uzyskania prawidłowej jakości wody	Czas trwania przekroczenia	Uwagi
WP Marzęcice		Zapach- nieakceptowalny	13.02.2024 r.	21.02.2024 r.	6 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Brzozie Lubawskie		mętność - 3,83 NTU, norma : ≤ 1 NTU	13.02.2024 r.	21.02.2024 r.	6 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Kurzętnik	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 ^o C - >300jtk/1ml (SUW) Bakterie z grupy coli- 1 jtk/100 ml		13.02.2024 r. 20.02.2024 r.	27.02.2024 r. 01.30.2024 r.	12 dni 6 dni	Woda warunkowo przydatna do spożycia. Komunikat - woda przydatna do spożycia po przegotowaniu. Woda warunkowo przydatna do spożycia. Komunikat - woda przydatna do spożycia po przegotowaniu.

Nazwa Wodociągu	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych jakości wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych jakości wody	Data poboru kwestionowanej próbki wody	Data uzyskania prawidłowej jakości wody	Czas trwania przekroczenia	Uwagi
Wodociąg lokalny Ośrodka Wypoczynkowego Stowarzyszenia Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie		mętność - 5,6 NTU/ 9,4 NTU norma : ≤ 1 NTU	9.04.2024 r.	9.05.2024 r.	28 dni	Woda przydatna do spożycia.
		żelazo - 1310 $\mu\text{g/l}$ /2192 $\mu\text{g/l}$ norma : ≤ 200 $\mu\text{g/l}$	9.04.2024 r. 29.07.2024 r.	9.05.2024 r. w trakcie	28 dni	Woda warunkowo przydatna do spożycia. Wydano decyzję przedłużającą do dnia 31.03.2025 r.
		mangan - 209 $\mu\text{g/l}$ / 175 $\mu\text{g/l}$ norma : ≤ 50 $\mu\text{g/l}$	9.04.2024 r. 29.07.2024 r.	9.05.2024 r. 25.10.2024 r.	28 dni 86 dni	Woda warunkowo przydatna do spożycia
		barwa - 40 mg/l Pt/norma : ≤ 15 mg/l Pt	9.04.2024 r.	9.05.2024 r.	28 dni	Woda warunkowo przydatna do spożycia
		Zapach-nieakceptowalny (ropopochodny)	3.06.2024 r.	11.06.2024 r.	6 dni	Woda warunkowo przydatna do spożycia
		barwa - 25 mg/l Pt norma : ≤ 15 mg/l Pt	23.07.2024 r.	25.10.2024 r.	86 dni	Woda warunkowo przydatna do spożycia
		mętność - 3,1 NTU, norma : ≤ 1 NTU	23.07.2024 r.	25.10.2024 r.	86 dni	Woda warunkowo przydatna do spożycia

Nazwa Wodociągu	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych jakości wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych jakości wody	Data poboru kwestionowanej próbki wody	Data uzyskania prawidłowej jakości wody	Czas trwania przekroczenia	Uwagi
Wodociąg lokalny Ośrodka Wypoczynkowego Stowarzyszenia Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie	bakterie grupy coli - 5 jtk/100ml		8.10.2024 r.	W trakcie	83 dni do 31.12.2024r.	Woda warunkowo przydatna do spożycia. Wydano decyzję przedłużającą do dnia 31.03.2025 r. Od 08.11.2024 r. wodociąg został zamknięty do czasu uzyskania prawidłowego wyniku wody.
Wodociąg lokalnym Ośrodka Wypoczynkowego CEDROB		Zapach-nieakceptowalny (chlor)	10.06.2024 r.	17.06.2024 r.	5 dni	Wydano komunikat o braku przydatności wody do spożycia do czasu wyjaśnienia sytuacji, badania wody nie potwierdziły obecności chloru w wodzie
		Smak-nieakceptowalny (posmak chloru)	10.06.2024 r.	17.06.2024 r.	5 dni	

Tab. 2. Charakterystyka wodociągów na terenie powiatu (stan na 31.12.2024 r.).

Wodociąg publiczny	Ujęcia wody - głębokość studni	Materiał z którego jest wykonana sieć wodociągowa	Miejscowości zaopatrywane przez wodociąg publiczny	Produkcja wody w 2024 r w m ³ /dobę	Przydatność wody do spożycia przez ludzi stan na 31.12.2024 r.
Nowe Miasto Lubawskie	3 studnie (nr 2 - 90m, nr 3 - 60 m, nr 4 – 91,3m)	PCV, Żeliwo Azbesto-Cement	Nowe Miasto Lubawskie	1292,0	przydatna
Kurzętnik	3 studnie (nr 1- 45 m, nr 2-133 m, nr 3 - 128 m	PCV	Kurzętnik, 50% Lipowiec	423,0	przydatna
Marzęcice	3 studnie (nr1- 34 m, nr2 – 33m, nr 3 - 114,5 m)	PCV	Marzęcice, Kamionka, Mikołajki, Wawrowice	313,0	przydatna
Brzozie Lubawskie	2 studnie (nr 1 -112,5 m, nr 2 – 121 m)	PCV	Brzozie Lubawskie, Bratuszewo, Sugajenko, Krzemieniewo, Nielbark	280,0	przydatna
Tereszewo	1 studnia (nr 1- 97 m)	PCV	Tereszewo, Szafarnia, Tomaszewo, Otręba, Małe Bałówki, Wielkie Bałówki, Kąciki, 50% Lipowiec	290,0	przydatna
Grodziczno	2 studnie (nr 1- 163 m, nr 3-166 m)	PCV	Grodziczno, Nowe Grodziczno, Rynek, Trzcina, Ostaszewo, Białobłoty, Zwiniarz, Świniarc, Montowo, Katlewo, Zajączkowo, Linowiec, Kuligi, Lorki, Jakubkowo	736,0	przydatna
Mroczo	2 studnie (nr 1- 120 m, nr 2 -50,3 m)	PCV	Mroczo, Mroczenko, Boleszyn, Kowaliki, Słup	428,0	przydatna
Biskupiec	2 studnie (nr 1-39 m, Nr 2 -35 m)	PCV	Biskupiec, Fitowo, Piotrowice, Piotrowice Małe, Słupnica, Podlasek, Mały Podlasek Wielka Tymawa, Osówko, Bielice	721,0	przydatna
Szwarcenowo	2 studnie (nr 2- 47 m, nr 3-48m)	PCV	Szwarcenowo, Krotoszyny, Wonna, Wielka Wólka, Czachówki	310,0	przydatna
Łąkorek	2 studnie (nr 3 -39.5 m,nr4 - 39 m)	PCV	Łąkorz, Łąkorek, Lipinki, Sumin, Mierzyn, Gaj, Rywałdzik, Wardędowo, Sędzice, Babalice, Ostrowite, Osetno	658,0	przydatna

Wodociąg publiczny	Ujęcia wody - głębokość studni	Materiał z którego jest wykonana sieć wodociągowa	Miejscowości zaopatrywane przez wodociąg publiczny	Produkcja wody w 2024 r w m ³ /dobę	Przydatność wody do spożycia przez ludzi stan na 31.12.2024 r.
Tylice	1 studnia (nr 1 -142 m)	PCV, Azbesto-Cement	Tylice, Pacółtowo 80%	199,1	przydatna
Gwiździny	3 studnie (nr 1-53,5 m, nr 2—52m, nr 3-51 m)	PCV	Gwiździny, Pacółtowo 20%	110,0	przydatna
Nawra	1 studnia (nr 1- 106 m)	PCV	Nawra, Bratian 10%	111,6	przydatna
Skarlin	1 studnia (nr 1- 53 m) 2 studnia (nr 2 – 55m)	PCV, Azbesto-Cement	Skarlin, Lekarty, Jamielnik, Bagno, Radomno, Gryźliny, Nowy Dwór Bratiański	519,2	przydatna
Mszanowo	2 studnie (nr 1- 25,5 m,nr 2-26,5)	PCV	Mszanowo, Bratian 90%, Kaczek, Łąki Bratiański, Pustki, Chrośle,	353,4	przydatna
Partęczyny „Stowarzyszenie Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny”	1 studnia gł. 10 m	-	Ośrodek wypoczynkowy w sezonie letnim	13,7	Woda warunkowo przydatna do spożycia Od 08.11.2024 r. wodociąg został zamknięty na okres zimowy. Ponowne uruchomienie po uzyskania prawidłowego wyniku wody.
Partęczyny „Cedrob”	1 studnia gł. 25 m	-	Ośrodek wypoczynkowy w sezonie letnim	0,3	przydatna

W roku 2024 do PSSE zgłoszono 3 prośby o interwencje, które dotyczyły parametru barwy. W każdym z przypadku administratorzy wykonali płukanie sieci wodociągowych.

We wszystkich w/w przypadkach przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia ludzi, w związku z powyższym nie wydawano komunikatów dla odbiorców o braku przydatności wody do spożycia z wodociągów publicznych.

W roku 2024 r. nie było konieczności dowożenia wody do mieszkańców powiatu nowomiejskiego. Przeprowadzone kontrole wykazały prawidłowy stan sanitarno–techniczny urządzeń wodnych.

W roku 2024 skontrolowano jakość ciepłej wody w obiektach prowadzących całodobową działalność leczniczą tj. Szpitalu Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim, Domu Pomocy Społecznej w Nowym Grodziecznie oraz Prywatnym Oddziale Chirurgicznym z Poradniami Specjalistycznymi „MEDICUS” w Mszanowie. W każdym z ww. obiektów zostały wykonane 2 kontrole jakości ciepłej wody (kontrola nadzorowa + kontrola wewnętrzna). W Prywatnym Oddziale Chirurgicznym z Poradniami Specjalistycznymi „MEDICUS” w Mszanowie odnotowano obecność bakterii z rodzaju *Legionella* w ilości świadczącej o średnim skażeniu wody bakteriami *Legionella*, natomiast w Szpitalu Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim odnotowano obecność bakterii z rodzaju *Legionella* w ilości świadczącej o bardzo wysokim skażeniu wody bakteriami *Legionella*. Działania przeprowadzone przez powyższe podmioty doprowadziły do redukcji liczby bakterii z rodzaju *Legionella* w wodzie ciepłej użytkowej w instalacji do wartości świadczących o braku lub znikomym skolonizowaniu instalacji bakteriami z rodzaju *Legionella*, co zostało potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Kąpieliska / Miejsca Okazjonalnie Wykorzystywane do Kąpeli

W 2024 roku na nadzorowanym terenie nie było zgłoszonych Kąpielisk, utworzono natomiast 2 Miejsca Okazjonalnie Wykorzystywane do Kąpeli na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Cedrob nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie oraz na terenie harcerskiej Bazy Obozowej w Gaju nad Jeziorem Dębno. W trakcie trwania sezonu kąpielowego przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną Miejsca Okazjonalnie Wykorzystywanego do Kąpeli utworzonego w miejscowości Gaj. Kontrola ta nie wykazała uchybień. Na podstawie wyników badań wody, wydano również pozytywne oceny bieżące jakości wody do kąpeli.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Nadzorowane obiekty użyteczności publicznej przedstawia poniższa tabela stan na 2024 r.

LP	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów objętych nadzorem	Liczba skontrolowanych obiektów	Ze złym stanem higienicznym, sanitarnym lub technicznym	Wydane decyzje, mandaty karne
1.	Ustępy publiczne	1	0	0	0
2.	Hotele	1	0	0	0
3.	Inne obiekty , w których są świadczone usługi hotelarskie (obiekty hotelarskie, ośrodki wypoczynkowe, pokoje, agroturystyka)	53	7	2	2 decyzje administracyjne 1 mandat karne
4.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, oraz inne zakłady w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług	84	26	5	5 decyzji administracyjnych 3 mandaty karne
5.	Dworce PKS i PKP	2	0	0	0
6.	Tereny rekreacyjne (place zabaw, park, tereny zielone., fontanna)	83	3	0	0
7.	Cmentarze, zakłady pogrzebowe	26	6	0	0
8.	Inne obiekty (obiekty użyteczności publicznej typu sportowe, kulturalno-widowiskowe, parkingi, targowisko, stacje paliw, podmioty lecznicze, SUW, prosektorium itp.)	42	24	0	0
9.	Dom Pomocy Społecznej oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społeczne	4	2	0	0
RAZEM		296	68	7	7 decyzji 4 mandaty karne

Obiekty w których są świadczone usługi hotelarskie, ośrodki wypoczynkowe, pokoje, agroturystyka

Na terenie powiatu funkcjonował 1 hotel, 9 innych obiektów całorocznych, 2 obiekty noclegowe sezonowe, 5 ośrodków wypoczynkowych sezonowych, 1 pole namiotowe oraz 36 obiektów agroturystycznych, łącznie 54 obiekty. W 2024 r. przeprowadzono w ww. obiektach 7 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości wydano 2 decyzje administracyjne i nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł za brak zachowanego należytego stanu sanitarno-higienicznego urządzeń sanitarnych w łazience znajdującej się przy pokoju noclegowym.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w ewidencji znajdowały się 84 obiekty branży beauty tj. 25 zakładów fryzjerskich, 41 gabinetów kosmetycznych, 3 studia tatuażu, 8 gabinetów odnowy biologicznej, 7 obiektów świadczących więcej niż jedną z wymienionych usług. W 2024 r. skontrolowano 26 w/w obiektów. Podczas kontroli w 5 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 5 decyzji administracyjnych. Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1100 zł za brak zachowanego należytego stanu sanitarno-higienicznego.

W trakcie przeprowadzanych kontroli w ww. obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego przeprowadzania procesów dekontaminacji narzędzi wielokrotnego użytku, tj.: dezynfekcji i sterylizacji, nieprawidłowo zorganizowanego stanowiska sterylizacji gabinetowej, braku procedur utrzymania czystości i dekontaminacji w obiekcie, regulujących sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasad stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji oraz sposobu przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń, niewłaściwych warunków magazynowania odpadów o właściwościach zakaźnych, wyposażenia gabinetów w meble wykonane z materiałów trudnych do przeprowadzania skutecznych zabiegów mycia i dezynfekcji, braku odpowiednio wyposażonych stanowisk do mycia i dezynfekcji rąk oraz narzędzi wielokrotnego użytku, braku pomieszczenia lub wydzielonego miejsca do celów porządkowych z poborem i odpływem wody oraz miejscem na przechowywanie sprzętu porządkowego i środków czystości.

W trakcie kontroli ww. zakładów szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, w tym: właściwą higienę

rąk, właściwe przeprowadzane procesów dekontaminacji narzędzi wielokrotnego użytku, dekontaminację pomieszczeń, postępowanie z bielizną, z narzędziami, z odpadami o właściwościach zakaźnych i komunalnymi.

Imprezy masowe

W roku 2024 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim wpłynęło 5 wniosków o wydanie opinii dot. organizacji następujących imprez masowych:

- „IV Festiwal Smaków” organizowany na terenie Amfiteatru Biblioteki Ośrodka Kultury w Biskupcu.,
- „Leonalia” zorganizowane na Rynku Nowomiejskim w Nowym Mieście Lubawskim przez Miejskie Centrum Kultury,
- „Dni Gminy Kurzętnik Grupy Expom S. A.- Festiwal Polska od Kuchni” zorganizowanych na terenie Góry Zamkowej w Kurzętniku,
- „Gminno-Parafialne Święto Rolnicze-Grodziczno 2024” zorganizowane na terenie Urzędu Gminy Grodziczno i Domu Strażaka w Grodzicznie,
- Dożynki Gminne na terenie Amfiteatru Biblioteki Ośrodka Kultury w Biskupcu,

Dokonana przez organ weryfikacja złożonych wniosków pozwoliła wydać pozytywne opinie w zakresie dopuszczalności realizacji wszystkich zgłoszonych imprez w zgodzie z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. Wszystkie opinie dotyczyły imprez plenerowych o charakterze artystyczno - rozrywkowym, odbywających się w okresie letnim.

Nie odnotowano skarg/wniosków dla przeprowadzonych imprez masowych.

Wnioski

W wyniku wydanych decyzji i zaleceń uzyskano poprawę stanu sanitarno – higienicznego w 9 obiektach użyteczności publicznej tj. 5 salonach kosmetycznych, 2 obiektach noclegowych, 1 obiekcie sportowym, 1 salonie fryzjerskim. W dalszym ciągu poprawy stanu sanitarno-higienicznego wymaga 1 obiekt użyteczności publicznej świadczący usługi noclegowe oraz widowiskowo-sportowe.

Stan sanitarno–techniczny obiektów ulega sukcesywnej poprawie, a nowo powstałe obiekty w pełni odpowiadają obowiązującym przepisom sanitarnym. W 2024 roku w dalszym ciągu położono nacisk na egzekwowanie poprawności wykonywaniu usług w w/w obiektach, a w szczególności na postępowanie z narzędziami jednorazowego oraz wielorazowego użytku, przeprowadzanie właściwej dezynfekcji i sterylizacji tych narzędzi z uwagi na ryzyko przeniesienia zakażeń i chorób zakaźnych w coraz bardziej rozwijającej się branży beauty.

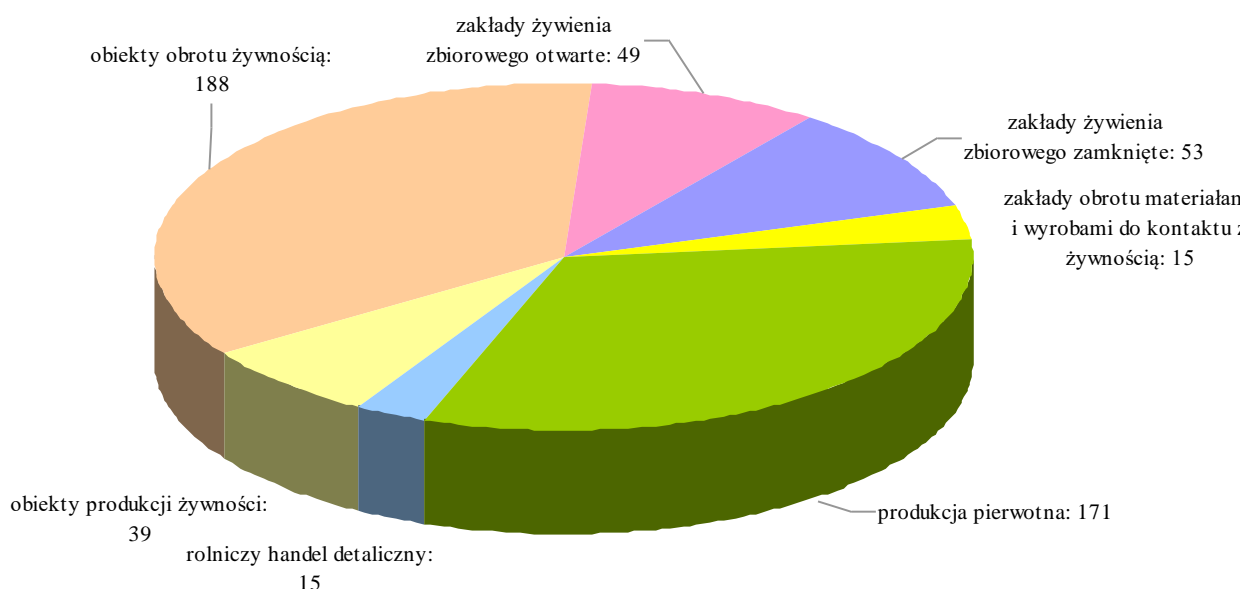
Nadzór nad bezpieczeństwem ciągłości dostaw wody do picia o odpowiedniej jakości prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz wynikał z bieżących potrzeb.

c. Bezpieczeństwo Żywnienia i Żywności

Bezpieczeństwo żywności to podstawowy priorytet i oczekiwania konsumentów w stosunku do nabywanej i spożywanej żywności. Bezpieczna dla zdrowia i życia żywność musi odpowiadać warunkom zdrowotnym (w jakich jest ona przetwarzana, produkowana, magazynowana i sprzedawana) określonym w obowiązujących przepisach prawnych. Za jakość zdrowotną żywności odpowiada przedsiębiorca, który ją produkuje, magazynuje i wprowadza do obrotu.

Ogólna charakterystyka obiektów

Sekcja Bezpieczeństwa żywnienia i żywności zgodnie z ewidencją na dzień 31.12.2024 r. nadzorowała **530** obiektów żywnościowo-żywnieniowych wraz z obiektami obrotu przedmiotami użytku (2021 r. - 544, 2022 r. – 555, 2023 r. -566). Spadek liczby zarejestrowanych obiektów w ostatnim roku wynika m.in. z likwidacji producentów zbóż, warzyw i owoców oraz małych sklepików wiejskich.

Rys. 1. Grupy obiektów żywnościowo-żywnieniowych zgodnie z ewidencją na dzień 31.12.2024 r. wg ich liczebności.

Podział na poszczególne grupy obiektów:

- Obiekty produkcji żywności (39), w tym: piekarnie (3), ciastkarnie (3), wytwórnie makaronów (1), zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego (2), automaty do lodów (6), wytwórnie lodów (2), wytwórnie naturalnych wód mineralnych (1), wytwórnie napojów bezalkoholowych (1), kwaszarnie (2), zakłady produkcji surówek (2), producenci żywności w warunkach domowych (9), browary i słodownie (1), inne wytwórnie żywności (6)
- Obiekty obrotu żywnością, w tym sklepy spożywcze, supermarkety, hurtownie, kioski spożywcze (188);
- Zakłady żywienia zbiorowego otwarte, t. j. restauracje, małe gastronomie (49);
- Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte, w tym stołówki szkolne, przedszkolne, w żłobkach, w domach wczasowych, na koloniach, półkoloniach, obozach (53);
- Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni m. in. zbóż, rzepaku, ziemniaków, truskawek, malin, jabłek (171);
- Rolniczy handel detaliczny, w tym: producenci pieczywa, soków owocowych, suszu herbaty oraz syropu buraczanego (15);
- Zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością (15).

Działalność kontrolna

W **207** obiektach objętych nadzorem w 2024 r. przeprowadzono **258** kontroli sanitarnych w tym:

- **145** kontroli kompleksowych (obejmujących pełen zakres działalności poprzez sprawdzenie stanu techniczno-sanitarnego zakładu, higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności);
- **75** kontroli tematycznych oraz problemowych dotyczących m. in.:
 - nadzoru nad sposobem i poprawnością zagospodarowania towaru niesprzedanego tj. pieczywa i wyrobów ciastkarskich,
 - stosowania substancji dodatkowych z uwzględnieniem weryfikacji dokumentów pozwalających na identyfikację użytych dodatków do produkcji wyrobów gotowych,
 - systemów identyfikacji bezpośrednich dostawców i odbiorców z uwzględnieniem list dystrybucyjnych,
 - weryfikacji dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej – badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń chemicznych i fizycznych,
 - współdziałania z organami Inspekcji Weterynaryjnej w celu uszczelnienia nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi produkcji i obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego (źródło pochodzenia, legalność surowca, terminy przydatności do spożycia, warunki przechowywania itp.),
 - nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością ze szczególnym uwzględnieniem egzekwowania na poziomie obrotu Dobrych Praktyk oraz deklaracji zgodności na wyroby ceramiczne,
 - nadzoru nad warunkami żywienia w miejscach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży,
 - oceny stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty – na zgodność z przepisami w tym zakresie,
 - warunków higieniczno-sanitarnych produkcji żywności przez podmioty prowadzące produkcję pierwotną i rolniczy handel detaliczny,

- nadzoru nad realizacją obowiązku wdrażania GHP/GMP oraz HACCP ze szczególnym uwzględnieniem weryfikacji prawidłowości funkcjonowania stosowanych przez kontrolowane podmioty procedur opartych na tym Systemie,
- kontroli związanych z odbiorem nowych obiektów;
- **17** kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych;
- **21** kontroli interwencyjnych, które dotyczyły m.in. niebezpiecznych produktów spożywczych oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a także działań na wniosek konsumentów.

W 2024 r. uchybienia higieniczno-sanitarne stwierdzono w **17** obiektach (w 2023: 25, 2022: 19). Najczęściej występujące nieprawidłowości w zakładach sektora spożywczego:

a) obrotu żywnością: zły stan techniczny pomieszczeń i urządzeń, sprzedaż środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brudne pomieszczenia oraz urządzenia chłodnicze, brak środka do dezynfekcji powierzchni kontaktujących się z żywnością, brak udokumentowanego postępowania w zakresie kontroli wewnętrznej dotyczącego min. wpisów w rejestrach;

b) żywienia zbiorowego otwartego: zły stan techniczny pomieszczeń i urządzeń, brudne pomieszczenia oraz urządzenia, brak zapisanych dat mrożenia, brak środka do dezynfekcji powierzchni kontaktujących się z żywnością, brak odzieży roboczej.

Podczas kontroli sanitarnych w 2024 r. nałożono **8** mandatów karnych na sumę **2050 zł** (w 2023 r. nałożono 10/2700 zł; w 2022 r. nałożono 11/3200 zł), w tym:

a) zakłady obrotu żywnością

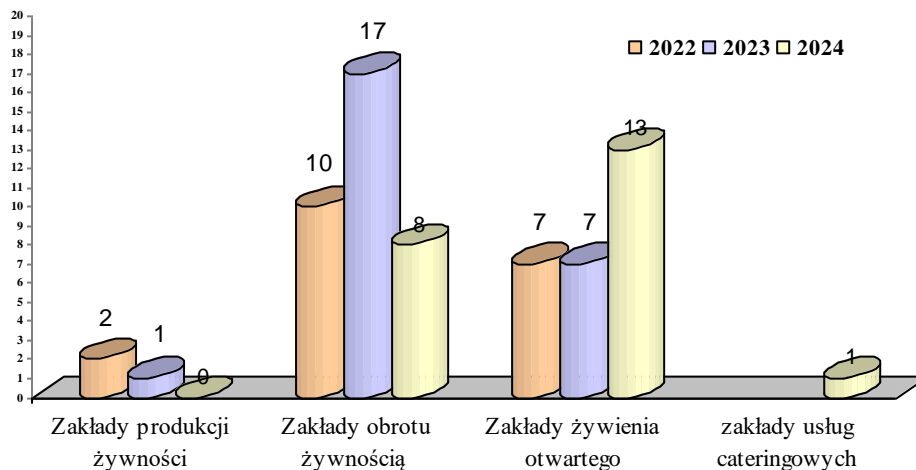
- 5 mandatów na sumę 950 zł, za brak higieny sprzedaży, środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych;

b) zakłady żywienia zbiorowego otwartego

- 2 mandaty na sumę 700 zł, za brak higieny produkcji to jest: brak utrzymania czystości na stanowisku pracy, brudne urządzenia chłodnicze, podłoga i szafy, brak odzieży roboczej.

c) zakłady usług cateringowych;

- 1 mandat na sumę 400 zł, za brak higieny produkcji to jest: brak utrzymania czystości na stanowisku pracy.

Rys. 2. Rozkład kontroli kwestionowanych w obiektach w latach 2022 - 2024 r.

W 2024 roku wydano łącznie **162** decyzji (merytorycznych i płatniczych), w tym:

- 19 decyzji administracyjnych na podstawie protokołów o naruszeniu przepisów sanitarnych, w stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w tym: decyzje administracyjne nakazujące w określonym terminie poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz decyzje o umorzeniu postępowania po wykonaniu zaleceń,
- 29 decyzji zatwierdzających obiekty do prowadzenia działalności w określonym zakresie, decyzje wydane na wnioski stron o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 78 decyzje wykreślające zakład z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 36 decyzji płatniczych, nałożonych w przypadku kontroli z naruszeniem przepisów prawnych, na łączną kwotę 2960 zł.

Priorytety działań Sekcji Bezpieczeństwa Żywnienia i Żywności w 2024 r.

- **Ocena jakości zdrowotnej i bezpieczeństwa żywności**

W 2024 r. w ramach Urzędowej Kontroli Żywności i Monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych **144 próbki** żywności. Pobrana żywność to m.in.: mięso i przetwory mięsne, drób i produkty drobiarskie, przetwory mleczne, ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne, oleje i tłuszcze do smażenia, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, warzywa i owoce, wody mineralne, wyroby garmażeryjne, zioła i przyprawy, napoje alkoholowe, herbata, kakao, orzechy, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, żywność dla określonych grup oraz suplementy diety.

Produkty spożywcze w zależności od ich rodzaju pobrano w różnych kierunkach m.in. na obecność drobnoustrojów chorobotwórczych, zawartość substancji dodatkowych, zanieczyszczenie azotanami, pestycydami i metalami ciężkimi, obecność mikotoksyn, jakość organoleptyczną jak również oceniono znakowanie. Pobrano do badań żywność lokalnych producentów m.in. ciastkarnie, automaty lodowe, wytwórnie wód mineralnych, młyny oraz producenci pierwotni.

W 2024 r. nie kwestionowano żadnych próbek pobranych do badania laboratoryjnego, oceny organoleptycznej oraz oceny znakowania.

W 2023 r. kwestionowano 1 próbkę środka spożywczego pobranego z zakładu obrotu żywnością. W próbce cytryn pochodzących z Turcji stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu metylochlorpyryfosu w odniesieniu do poziomu dopuszczonego w obowiązujących przepisach.

W 2022 r. kwestionowano 5 próbek pobranych w kierunku mikrobiologia: Lody z automatu na bazie mleka.

- **Działania w ramach systemu RASFF**

Ważnymi zadaniami realizowanymi przez cały 2024 rok były działania w ramach systemu RASFF. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) został utworzony przez Komisję Europejską w celu szybkiej wymiany informacji o ryzyku związanym z niebezpiecznymi produktami spożywczymi, które nie spełniają wymagań bezpieczeństwa lub które są nieprawidłowo oznakowane, stwarzając ryzyko dla konsumentów. Ostrzeżenia publiczne dotyczące żywności i wyrobów do kontaktu z żywnością wydaje Główny Inspektor Sanitarny oraz znajdują się na stronie: www.gov.pl/web/gis/ostrezenia.

W 2024 r. na terenie powiatu nowomiejskiego w ramach funkcjonowania systemu RASFF do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim wpłynęło 17 powiadomień przekazanych przez Wojewódzki Punkt Kontaktowy oraz we współpracy z innymi jednostkami PIS, m.in.:

- 8 powiadomień informacyjnych w celu podjęcia działań w zakresie wycofania produktu z obrotu;
- 2 powiadomienia informacyjne w celu zwrócenia uwagi, otrzymane do wiadomości oraz wykorzystania w bieżącej pracy;
- 1 powiadomienie o fałszowaniu;

- 1 powiadomienie o niezgodności;
- 1 powiadomienie alarmowe.

W związku z tymi powiadomieniami podjęto następujące działania:

- przeprowadzono 12 kontroli w 12 obiektach,
- uzyskano 18 informacji telefonicznych,

celem weryfikacji czy produkty zostały wycofane z obrotu.

Podobnie jak w roku ubiegłym najbardziej sprawne wycofywanie zakwestionowanych produktów, które były przedmiotem zawiadomień RASFF odbywało się w marketach. Kierownicy sklepów otrzymywali zwykle z centrów dystrybucyjnych zawiadomienia nakazujące wycofanie i zabezpieczenie kwestionowanych partii produktów. W trakcie kontroli przedstawiali stosowne dokumenty o ich wycofywaniu.

Zawiadomienia konkretnych partii produktów m. in. dotyczyły:

Produktów żywnościowych:

- stwierdzenia bakterii coli w ilości 1 jtk/250 ml w 1 z 5 próbek produktu pn. „Aria Naturalna woda mineralna niegazowana 1,5 l”, oznakowanego numerem partii: 08.08.2025/P2 18:35 oraz datą minimalnej trwałości: 08.08.2025, wyprodukowanego dla Lewiatan Holding S.A. przez Zbyszko Company S.A., ul. Warszawska 239, 26-600 Radom, Zakład Produkcyjny w Pile, ul. Energetyczna 3, 64-920 Piła,
- stwierdzenia ditlenku tytanu (E171) w barwnikach spożywczych, wyprodukowanych przez: Food Colours Perczak Sp. j., ul. Ronalda Regana 14, 97-300 Piotrków Trybunalski,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych (418 ± 146 $\mu\text{g}/\text{kg}$) w produkcie pn. „Herbatka ziołowa Szałwia Herbarium”, oznakowanym numerem partii: L2606245 C oraz datą minimalnej trwałości: 30/06/2026, wyprodukowane Mokate S. A., ul. Katowicka 265a, 43-450 Ustroń,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych (3340 ± 1169 $\mu\text{g}/\text{kg}$) w produkcie pn. „Kmin rzymski mielony PRYMAT”, 15 g, numer partii: 1395424, data minimalnej trwałości: 05.2025, producent: Prymat Sp. z o.o., ul. Chlebowa 14, 44-337 Jastrzębie-Zdrój,
- stwierdzenia Listerii monocytogenes w wyrobie pn. „Parówka extra” o numerze partii 5/11/24, wyprodukowanej w dniu 25.11.2024 przez Zakład Przetwórstwa Mięsnego Cielęta 21 A, 87-300 Brodnica, termin przydatności do spożycia 09.12.2024 r.,
- stwierdzenia składnika niedozwolonego - 5-HTP (hydroksytryptofanu) z nasion *Griffonia simplicifolia* w suplemencie diety pn. „Now Foods 5-HTP Double Strength 200mg”, wprowadzonego do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podmiot Ironflex Sp. z o.o. Stubno 225A, 37-723 Stubno,
- wykrycia obecności Salmonella spp. w 25 g w chałwie, wyprodukowanej przez „Elis” Ali Eski, ul. Gdyńska 32, 80-209 Nowy Tuchom,
- wykrycia obecności Salmonella spp. w 25 g w 1 z 5 próbek w produkcie pn. „Sałatka jarzynowa”, oznakowanym terminem przydatności do spożycia: 31.03.2024 r. i numerem partii: 31.03.2024 047.AN; wyprodukowane przez: SEKO S.A., ul. Zakładowa nr 3, 89-620 Chojnice.

Materiały do kontaktu z żywnością:

- stwierdzenia migracji ołowiu na poziomie > 8,0 mg/wyrób oraz migracji kadmu na poziomie > 0,8 mg/wyrób z produktu pn. „Komplet 2 kubków termicznych” z wzorem ziół z serii PETER marki ALLESKEN, 390 ml, numer serii produktu REF9-23, kod kreskowy 5 905204628843, kraj pochodzenia Chiny.

- **Działania związane z sygnałami konsumentów**

Działania podejmowano we wszystkich przypadkach gdy konsumenci zwracali się z prośbą o interwencję w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz niewłaściwego stanu sanitarnego zakładu. Ogółem do Powiatowej Stacji wpłynęło **14** wniosków o podjęcie interwencji.

W szczególności dotyczyły one:

a) niewłaściwej jakości środków spożywczych:

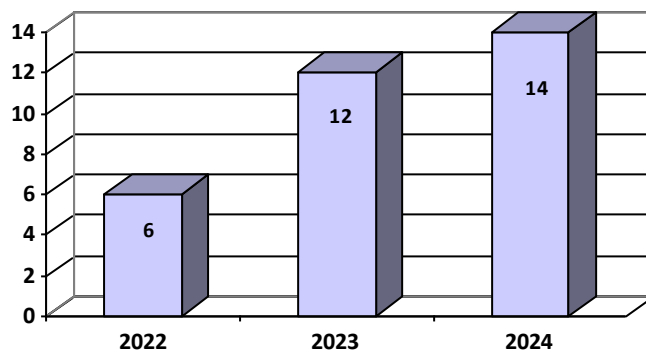
- sprzedaż nieświeżej kapusty pekińskiej;
- sprzedaż nieświeżego mleka;
- nieprawidłowe przechowywanie towaru;
- brak higieny sprzedaży na stanowisku mięsnym;
- jaja much i mucha w daniu (sałatka cesar),

b) stanu higieniczno-sanitarnego zakładów:

- brudno utrzymany zakład, sprzęt oraz otoczenie zakładu;
- przepełnione pojemniki na śmieci;
- anty-sanitarne warunki produkcji;
- anty-sanitarne warunki sprzedaży mięsa oraz wędlin.

Niezwłocznie przeprowadzono kontrole. Trzy wnioski o interwencję były potwierdzone, w jednym przypadku nałożono mandat karny w wysokości 200 zł.

Wnioski o interwencję dotyczyły 7 sklepów spożywczych, 6 lokali gastronomicznych oraz 1 zakładu produkcji domowej.

rys. 4. Sygnały konsumentów w latach 2022 - 2024 r.

- **Nadzór nad jakością żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w placówkach systemu oświaty oraz w żłobkach**

W 2024 roku z **31** nadzorowanych stołówek w jednostkach systemu oświaty oraz w żłobkach skontrolowano **19** obiektów. Przeprowadzono w sumie **18** kontroli sanitarnych, w tym:

- **6** kontroli sanitarnych w stołówkach przedszkolnych (w tym **4** wydające posiłki dowożone w formie cateringowej),
- **14** kontroli sanitarnych w stołówkach szkół podstawowych (w tym **9** wydające posiłki dowożone w formie cateringowej),

Podczas kontroli zweryfikowano i sprawdzono zakłady pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz prawidłowość żywienia dzieci i młodzieży. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych.

Kontrola przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grupy środków spożywczych oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty była dokonywana na podstawie: oceny jadłospisu i zestawień dekadowych. Wykorzystywano również przy kontrolach listę wspomagającą ocenę żywienia w szkołach oraz w przedszkolach pod kątem spełnienia wymagań.

W 2024 roku dokonywano **10** skróconych ocen jadłospisów dekadowych. Najczęściej popełnione błędy przy komponowaniu posiłków w nadzorowanych zakładach żywienia zbiorowego to m.in. brak dodatku mleka lub produktów mlecznych, produktów zbożowych, jaj, orzechów, nasion lub pestek (np. dyni, sezamu, siemienia lnianego) w serwowanych

posiłkach oraz zbyt duży udział ziemniaków w diecie. Wydano zalecenia, w których wskazano obszary wymagające poprawy.

Sporządzono 2 opinie jadłospisu dekadowego dla szkoły podstawowej oraz przedszkola. Zalecono zwiększyć podaż produktów zawierających: białko, wapnia i żelaza. Natomiast jadłospisy zostały poprawnie ocenione pod względem jakościowym.

- **Ocena warunków żywienia zbiorowego zamkniętego w okresie letniego i zimowego zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży**

W 2024 roku w 4 nadzorowanych obiektach świadczących usługi zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w ramach letniego wypoczynku skontrolowano 4 stołówki w zakresie oceny warunków żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży. W okresie wypoczynku zimowego skontrolowano 1 stołówkę ośrodka.

Przeprowadzono w sumie 9 kontroli sanitarnych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym 4 kontrole tematyczne dotyczące warunków żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży. W ramach kontroli tematycznych pobrano jadłospisy i dokonano skróconej oceny serwowanych posiłków.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higienicznych oraz warunków żywienia.

- **Obrót grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami**

W 2024 r. okoliczne lasy obfitowały w grzyby, w związku tym było duże zainteresowanie poradnictwem w zakresie gatunków grzybów zbieranych przez mieszkańców. Grzyboznawca udzielił 15 porad dotyczących głównie grzybów świeżych. Porad udzielano już od wczesnej wiosny.

- **Nadzór nad produkcją pierwotną oraz rolniczym handlem detalicznym**

W 2024 r. kontynuowano działania zmierzające do wyegzekwowania właściwych warunków sanitarno-higienicznych produkcji pierwotnej (gospodarstw rolnych, plantatorów owoców). W ramach realizacji porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska, przeprowadzono wspólnie 1 kontrolę z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Współpraca obejmuje głównie nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. Skontrolowano gospodarstwo

zajmujące się m.in. uprawą truskawek. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości higienicznych. Na terenie powiatu nowomiejskiego przeważają małe uprawy, gdzie zbiorem zajmują się właściciele gospodarstw i ich rodziny. Sporadycznie zatrudniani są pracownicy sezonowi.

- **Zatrucia pokarmowe**

W 2024 r. nie wystąpiło ognisko zatrucia pokarmowego (w 2023, 2022 r. – także nie odnotowano).

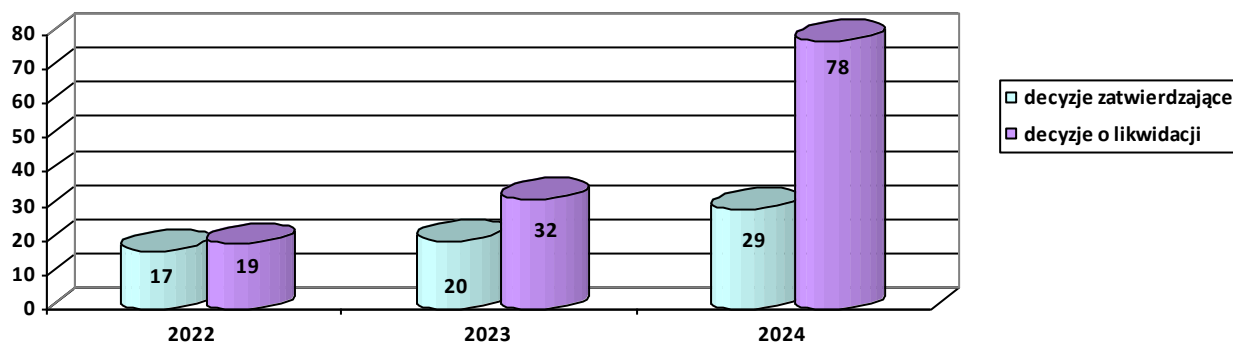
- **Egzekwowanie warunków techniczno-sanitarnych w obiektach zgłoszonych do odbioru**

Podmioty sektora spożywczego mogą rozpoczynać działalność po zatwierdzeniu przez właściwego ze względu na siedzibę zakładu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Pozwala to na przeprowadzenie oceny czy zakład spełnia warunki sanitarno-higieniczne jeszcze przed jego uruchomieniem.

W 2024 roku wydano **29** decyzji o zatwierdzeniu zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Działalność definitywnie zakończyły **78** zakładów spożywczych. Głównie likwidowały się podmioty prowadzące: produkcję pierwotną 48, sklepy 15 oraz gastronomię 7.

W ubiegłym roku wydano **11** opinii sanitarnych dotyczących spełnienia warunków sanitarnych przez środki transportu przeznaczone do przewozu żywności.

Najczęściej zły stan higieniczny w zakładach żywnościowo-żywnościowych był wynikiem niedostatecznej wiedzy personelu dot. warunków higieniczno-sanitarnych obrotu i produkcji żywności.

rys. 5. Rozkład decyzji zatwierdzających oraz decyzji likwidacji obiektów w latach 2022 - 2024 r.

Podsumowanie

Kontrole przeprowadzone w 2024 r. wykazały, iż sytuacja sanitarno-higieniczna kontrolowanych obiektów była na podobnym poziomie w porównaniu z rokiem ubiegłym. Nałożono podobną ilość mandatów za nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego tj. żywność po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia oraz brudne pomieszczenia, urządzenia i sprzęt produkcyjny. Również stan sanitarno-techniczny obiektów nie zawsze był zgodny z wymaganiami, co skutkowało wystawieniem większej ilości decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego oraz decyzji płatniczych.

Zwiększyła się liczba wniosków konsumentów o interwencję w sprawie jakości środków spożywczych oraz stanu higienicznego zakładów.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF wpłynęła podobna ilość powiadomień co w poprzednich latach. W większości dotyczyły one środków spożywczych.

Zaobserwowano tendencję likwidacji głównie zakładów produkcji pierwotnej oraz małych sklepów, w gminach gdzie powstały supermarkety. W większości kontrolowanych obiektach wdrożono systemy zapewniające bezpieczeństwo żywności.

d. Higiena Pracy

Higiena Pracy sprawuje nadzór nad warunkami pracy, polegający między innymi na ocenie warunków pracy i identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu czynników szkodliwych w środowisku pracy na zdrowie pracujących oraz prewencji chorób zawodowych.

Bieżący nadzór nad środowiskiem pracy związany był z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z przepisów krajowych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym głównie Działu X Kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach; a także wspólnotowych aktów prawnych: REACH – 1907/2006, CLP-1272/2008, produktów biobójczych – 528/2012. Ponadto do obowiązków komórki Higieny Pracy należy nadzór nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych na podstawie ustawy o produktach kosmetycznych oraz Rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych.

Ogólna charakterystyka środowiska pracy nadzorowanego terenu

W 2024 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim znajdowało się 180 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 4405 pracowników.

Struktura zakładów uwzględniająca wielkość zatrudnienia od lat utrzymuje się na tym samym poziomie tj. blisko 90 % to zakłady zatrudniające do 50 osób, a około 2 % stanowią zakłady zatrudniające powyżej 250 osób (3 zakłady).

Profil działalności gospodarczej w powiecie nowomiejskim jest zbliżony do profilu przemysłu województwa warmińsko-mazurskiego. Dominują zakłady przemysłu drzewnego i meblarskiego (20 % wszystkich zakładów objętych nadzorem), zakłady obróbki metalowej (9 %), zakłady produkcji spożywczej (7 %), zakłady rolne (7 %).

Analiza wielkości zatrudnienia według ilości osób pracujących w zakładach wykazała, że najwięcej osób zatrudnionych jest w przemyśle drzewnym i meblarskim (PKD 16 i PKD 31), stanowi to 47 % zatrudnionych.

Działalność kontrolna

Ogółem przeprowadzono 64 kontrole środowiska pracy w zakładach pracy, w następstwie czego wydano 22 decyzje administracyjne, w tym:

- 10 decyzji w zakresie obniżenia do obowiązujących norm stężeń i natężeń czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy (natężenie hałasu, stężenie pyłów)
- 6 decyzji w zakresie przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy (natężenie hałasu, natężenie drgań mechanicznych, stężenie pyłów, stężenie substancji chemicznych)
- 5 decyzji w zakresie przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą.
- 5 decyzji w zakresie czynników rakotwórczych (założenie rejestrów pracowników narażonych, przekazanie rocznej informacji o narażeniu do WSSE w Olsztynie i do PIP w Olsztynie),
- 4 decyzje w zakresie doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego pomieszczeń higienicznosanitarnych
- 1 decyzja w zakresie chemikaliów (założenie spisu stosowanych mieszanin chemicznych w działalności zawodowej, zapewnienie karty charakterystyki)

Zakłady o szczególnym zagrożeniu zawodowym

Do tej grupy zalicza się zakłady, w których wartości zmierzonych stężeń i natężeń czynników szkodliwych przekraczają pięciokrotnie najwyższe dopuszczalne stężenia/natężenia oraz zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze. W powiecie nowomiejskim zidentyfikowano 36 takich zakładów.

W 2024 roku nie odnotowano zakładów pracy, w których wartości zmierzonych stężeń i natężeń czynników szkodliwych przekraczały pięciokrotnie najwyższe dopuszczalne stężenia/natężenia.

Zidentyfikowano 3 procesy technologiczne, podczas których dochodzi do uwalniania czynników rakotwórczych tj.

1. Prace związane z narażeniem na pyły drewna: 30 zakładów, w których obrabiane jest drewno (produkcja okien, drzwi, parkietu, mebli i innych wyrobów z drewna), gdzie narażonych na działanie czynnika rakotwórczego jest 1071 pracowników.

2. Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy: 3 zakłady, narażonych jest 116 pracowników.

3. Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika- 1 zakład, narażonych jest 1 pracownik.

Pozostałe 2 zakłady, w których występuje narażenie na czynnik rakotwórczy to: Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim (promieniowanie jonizujące, 4 osoby narażone), Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim (benzen, 32 osoby pozostające w kontakcie z czynnikiem)

Substancje i mieszaniny chemiczne

W ramach nadzoru nad zakładami stosującymi substancje i mieszaniny chemiczne w działalności zawodowej (farby, rozpuszczalniki, kleje, itp.) przeprowadzono 23 kontrole. Przedsiębiorcy stosujący chemikalia to głównie branża drzewna, meblarska, metalowa, transport. Zwracano uwagę na posiadanie przez pracodawcę spisu używanych chemikaliów, posiadanie kart charakterystyki produktów i zapoznanie z ich treścią pracowników, oznakowanie opakowań, dostępność instrukcji stanowiskowych. Odnotowano wyraźną poprawę w zakresie bezpiecznego stosowania chemikaliów. Nieprawidłowości w w/w zakresie stwierdzono w 1 zakładzie pracy.

Produkty biobójcze

W 2024 r. przeprowadzono 13 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, czyli produktów zwalczających niepożądane organizmy. Szczególny nacisk położono na udostępnianie produktów biobójczych należących do kategorii 3 tj zwalczających szkodniki, z grupy produktowej 14 (rodentycydy) i 18 (insektycydy) w stosowane do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań. Sprawdzano przede wszystkim czy oferowane w sprzedaży produkty posiadają aktualne pozwolenia na obrót produktem biobójczym wydane przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Skontrolowano 65 różnych produktów, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w związku ze stwierdzonymi przypadkami śmiertelnych zatruc wśród ludzi po niewłaściwym użyciu trutek na szczury, kontrolą objęto również rodentycydy zawierające jako substancję czynną fosforek glinu lub fosforek magnezu uwalniający

fosforowodór będący przyczyną zatruc. Przeprowadzono 3 kontrole obiektów stacjonarnych, oraz przeanalizowano sprzedaż na platformach sprzedażowych Allegro i OLX z lokalizacją w powiecie nowomiejskim. W wyniku podjętych działań nie stwierdzono udostępniania w/w produktów.

Czynniki biologiczne

Narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, czyli drobnoustroje, takie jak wirusy, bakterie, grzyby; występuje w 86 zakładach pracy, najwięcej osób narażonych jest zatrudnionych w przemyśle drzewnym (68 %), w przemyśle spożywczym (10%) oraz w obiektach ochrony zdrowia (6 %). Przeprowadzono 5 kontroli, w trakcie których poddano ocenie dokumentację ryzyka zawodowego pod kątem narażenia na wszystkie czynniki, nie stwierdzono naruszenia przepisów.

Kosmetyki

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 8 kontroli w obiektach handlowych. Kontrolowano przestrzeganie zakazu wprowadzania do obrotu produktów zawierających substancje zakazane rozporządzeniem Komisji Europejskiej z powodu uznania za rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość m.in. pirytionianu cynku w szamponach przeciwłupieżowych, lilialu (substancja zapachowa) w perfumach. Ponadto przeprowadzono kontrole w zakresie prawidłowego oznakowania produktów kosmetycznych oraz przestrzegania daty ważności produktów. Skontrolowano łącznie 40 różnych produktów kosmetycznych (w tym 13 produktów do pielęgnacji twarzy, 19 produktów do ciała, 8 produktów do pielęgnacji włosów). Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Środki zastępcze

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych tzw. dopalaczy oraz monitoruje zatrucia spowodowane substancjami psychoaktywnymi. W związku z doniesieniami medialnymi o rosnącej popularności spożywania grzyba muchomora czerwonego w celu uzyskania efektu psychoaktywnego, przeprowadzono 2 kontrole obiektów handlowych pod kątem obecności w obrocie produktów zawierających substancje: kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierających te substancje; stanowiących środki zastępcze. Nie stwierdzono udostępniania niedozwolonych produktów.

Prowadzono także analizę sprzedaży na platformach sprzedażowych Allegro i OLX z lokalizacją sprzedaży w powiecie nowomiejskim. Nie stwierdzono ofert sprzedaży w/w produktów.

W 2024 r. odnotowano 3 zatrucia substancjami psychoaktywnymi wymagające interwencji medycznej w Szpitalu Powiatowym. Zatruciom uległy osoby w wieku 15, 16 i 17 lat, które przyjęły amfetaminę, marihuanę, MDMA (extasy).

Choroby zawodowe

W 2024 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęło 6 zgłoszeń podejrzenia wystąpienia choroby zawodowej, w tym:

- 2 podejrzenia boreliozy u rolników,
- 1 podejrzenie zespołu cieśni w obrębie nadgarstka u pracownika magazynowego,
- 1 podejrzenie astmy oskrzelowej u cukiernika,
- 1 podejrzenie ubytku słuchu u cukiernika,
- 1 podejrzenie zmian przerostowych fałdów głosowych u nauczyciela.

Wszczęto postępowania administracyjne w celu wydania decyzji, przeprowadzono 6 ocen narażenia zawodowego. Zgłoszone przypadki są w trakcie diagnostyki w Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Olsztynie. PPIS wydał 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową: boreliozę u 3 rolników oraz 1 decyzję stwierdzającą brak podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej: boreliozy u rolnika.

W toku pozostają zgłoszenia bieżące oraz zgłoszenia z lat ubiegłych: 1 zgłoszenie z roku 2020 (podejrzenie astmy oskrzelowej u rolnika), 2 zgłoszenia z roku 2021 (podejrzenie przewlekłego obturacyjnego zapalenia oskrzeli u rolnika oraz 1 podejrzenie astmy oskrzelowej u rolnika), 4 podejrzenia boreliozy u rolników z 2023 roku. Długi okres rozstrzygnięcia spraw wynika z konieczności uzyskania przez pacjenta orzeczenia lekarskiego w jednostce orzeczniczej I stopnia tj. Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Olsztynie. Jest to jedyna jednostka orzecznicza w województwie warmińsko-mazurskim diagnozująca pacjentów z podejrzeniem choroby zawodowej, dodatkowo niedawna epidemia Covid-19 znacznie wydłużyła czas oczekiwania na rozstrzygnięcie lekarskie.

W porównaniu z latami poprzednimi zaobserwowano wzrost liczby zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych, w szczególności dotyczących boreliozy u rolników indywidualnych. Warto zaznaczyć, że kontrole warunków pracy branży rolnictwa indywidualnego są poza

kompetencjami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jednak Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny jest uprawniony do wydawania decyzji w sprawie rolniczych chorób zawodowych.

W ramach prewencji chorób zawodowych Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna przystąpiła do Kampanii Społecznej Centralnego Instytutu Pracy – Państwowego Instytut Badawczy w Warszawie pt. „Pracuję głosem”, która ma na celu zapobieganie chorobom narządu głosu wśród pracowników poprzez promowanie dbałości o optymalne warunki do pracy głosem, upowszechnianie wiedzy o higienie narządu głosu, zachęcanie do profilaktyki i badań diagnostycznych w celu zapobiegania chorobom narządu głosu, promowanie leczenia i rehabilitacji zaburzeń głosu, promowanie nauki prawidłowej emisji głosu i oddychania wśród osób pracujących głosem. Adresatami Kampanii były osoby wykonujące zawody, w których narząd głosu jest narzędziem pracy.

W ramach działań własnych zamieszczono informacje o Kampanii na stronie internetowej PSSE oraz w mediach społecznościowych (Facebook, X), zorganizowano 2 spotkania dla nauczycieli w dniach 04.10.2024 r. oraz 29.10. 2024 r. , podczas których przedstawiono prezentację zawierającą założenia Kampanii, omówiono dobre praktyki jak dbać o głos oraz profilaktykę chorób zawodowych narządu głosu. W spotkaniach wzięło udział ok. 50 nauczycieli zatrudnionych na różnych poziomach nauczania: przedszkolnego, podstawowego i średniego. Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych Kampanii oraz udzielano porad telefonicznych osobom zainteresowanym Kampanią.

Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów otrzymanych z CIOP tj. "Edukacja zdrowotna pracowników 45+ w miejscu pracy" oraz "Dbaj o zdrowie całe życie".

Uzyskano następujące korzyści wynikające z uczestnictwa w Kampanii "Pracuję głosem":

- znaczące podniesienie poziomu wiedzy na temat narzędzia pracy, jakim jest narząd głosu,
- zwiększenie grona osób dbających o głos,
- możliwość przeprowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych dla społeczeństwa,
- satysfakcja z pracy podczas spotkań z nauczycielami przy realizacji Kampanii i wymianie doświadczeń związanych z pracą głosem.

Wnioski

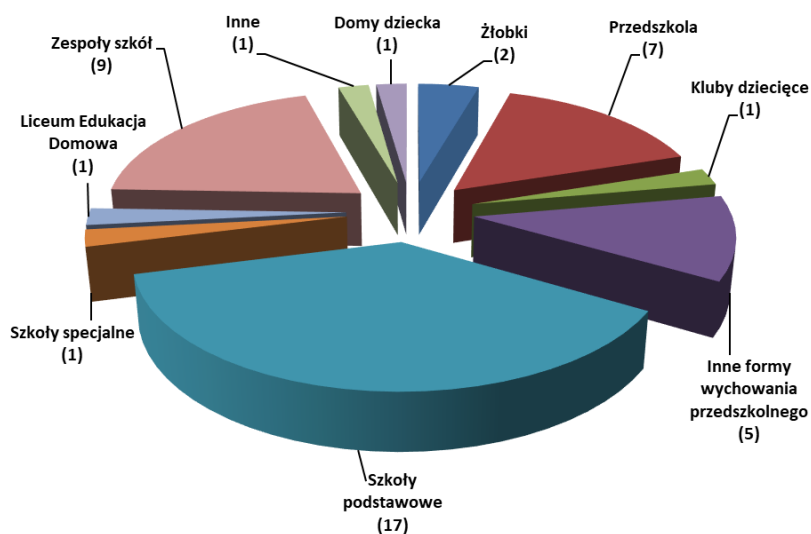
Stan sanitarny większości kontrolowanych zakładów pracy uznać można za zadowalający. Nie stwierdzono rażących zaniedbań stanu sanitarno-technicznego. Pracodawcy zgodnie z zaleceniami Państwowej Inspekcji Sanitarnej systematycznie poprawiają warunki sanitarne w pomieszczeniach pracy i pomieszczeniach higienicznosanitarnych.

Prowadzone działania profilaktyczne Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakładach pracy polegające na kontroli przeprowadzania badań i pomiarów środowiska pracy, żądania wyposażania pracowników w środki ochrony indywidualnej, kontroli badań profilaktycznych pracowników, wydawaniu decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, przynoszą efekty w postaci braku zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych spowodowanych czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy.

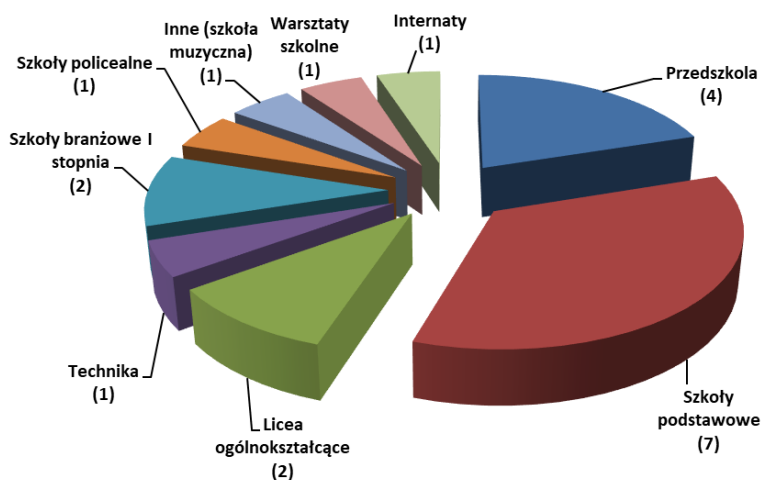
e. Higiena Dzieci i Młodzieży

W roku 2024 ewidencją objętych było 45 placówek oświatowo-wychowawczych oraz 28 turnusów wypoczynku letniego i 4 turnusy wypoczynku zimowego.

W minionym roku skontrolowano 32 placówki stałe, 18 turnusów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz 3 turnusy wypoczynku zimowego. Przeprowadzono łącznie 57 kontroli, wydano 15 decyzji merytorycznych, w tym 9 decyzji zmieniających oraz 6 decyzji płatniczych.

Rys. 1. Placówki oświatowo-wychowawcze według ewidencji na dzień 31.12.2024 r.

Rys. 2. Placówki funkcjonujące w zespołach szkół według ewidencji na dzień 31.12.2024 r.

Działalność nadzorowa

Działania nadzоровe pionu higieny dzieci i młodzieży przeprowadzane były podczas kontroli kompleksowych, tematycznych, odbiorowych oraz sprawdzających. Zakres *kontroli kompleksowych* obejmował przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do kontrolowanych pomieszczeń i używanego w nich sprzętu oraz utrzymania należytego stanu sanitarno-higienicznego nieruchomości, przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. *Kontrole tematyczne* uwzględniały zagadnienia w zakresie oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii, oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, oceny warunków do utrzymania higieny osobistej, oceny warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, oceny przygotowania wybranych obiektów noclegowych na wypoczynek zimowy i na wypoczynek letni. *Kontrole sprawdzające* przeprowadzono w zakresie sprawdzenia wykonania obowiązków nałożonych decyzji. Ponadto uczestniczono w *kontroli odbiorowej* zrealizowanej inwestycji – placówki opieki nad małymi dziećmi oraz *kontroli w trakcie realizacji* obiektu budowlanego - adaptacji istniejących pomieszczeń na cele prowadzenia działalności oświatowej.

W roku 2024 na poprawę warunków nauczania i wychowania w nadzorowanych placówkach stałych toczyły się 22 postępowania administracyjne, w tym 16 z lat ubiegłych. Na ww. 22 postępowania 10 postępowań dotyczyło zapewnienia właściwego oświetlenia elektrycznego w placówkach oświatowo-wychowawczych.

Za bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki, a także wykonywanie remontów obiektów szkolnych i zadań inwestycyjnych w tym zakresie odpowiada zgodnie z przepisami prawa oświatowego organ prowadzący.

Ze względu na mocno ograniczoną pomoc finansową ze strony samorządów, w placówkach oświatowych nie przeprowadzono w 2024 r. wszystkich koniecznych remontów i modernizacji, co skutkowało niewykonaniem decyzji z lat poprzednich. W związku z brakiem poprawy warunków nauczania i wychowania na wnioski organów prowadzących wydano łącznie 9 decyzji prolongujących terminy obowiązków decyzji, w tym 4 decyzje dotyczyły obowiązku zapewnienia właściwego oświetlenia elektrycznego.

Stan sanitarno-techniczny obiektów stałych

Spośród skontrolowanych placówek oświatowo-wychowawczych, 4 z nich znajdowały się w niewłaściwym stanie sanitarno-technicznym. Nieprawidłowości dotyczyły: placów zabaw i boisk sportowych – 3 obiekty, dróg dojścia (schodów zewnętrznych) – 1 obiekt, wyposażenia sal zajęć – 1 obiekt, warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (sali gimnastycznej) – 1 obiekt. Celem wyegzekwowania należytego stanu sanitarno-technicznego w ww. placówkach nałożono obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w drodze decyzji administracyjnych w stosunku do organów prowadzących, tj. samorządów lokalnych.

Jednym z istotnych elementów kontroli była ocena warunków do utrzymania higieny osobistej użytkowników obiektów. Jako właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej należy uznać sanitariaty, w których zachowana jest bieżąca czystość, właściwy stan techniczny powierzchni i armatury sanitarnej, zapewniony jest nieograniczony dostęp do bieżącej zimnej i ciepłej wody oraz środków higieny osobistej: mydła w płynie, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego, zachowane są standardy dostępności w odniesieniu do liczby osób korzystających, podłączenie do instalacji, podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zapewnienie wentylacji. Kontrole przeprowadzone w ubiegłym roku nie wykazały uchybień w przedmiotowym zakresie.

Higiena procesów nauczania

Podczas nadzoru sanitarnego Państwowa Inspekcja Sanitarna oceniała również organizację higieny procesu nauczania. Zagadnienie to w roku sprawozdawczym było realizowane poprzez ocenę dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii, analizę tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych oraz zapewnienie właściwego oświetlenia elektrycznego.

Rozkład zajęć lekcyjnych

Ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych z punktu widzenia wymogów higieny procesów nauczania przeprowadzono w 5 szkołach podstawowych, w tym 1 funkcjonującej w zespole szkół. W trakcie analizy rozkładu zajęć oceniono równomierność rozłożenia zajęć lekcyjnych oraz stałość godzin rozpoczynania zajęć lekcyjnych w 46 oddziałach ww. szkół. Plany lekcji niezgodne z zasadami higieny zostały ułożone dla 13 oddziałów w 4 placówkach. Dyrektorzy placówek wyjaśnili, że występuje szereg ograniczeń i uwarunkowań, które muszą

być wzięte pod uwagę podczas planowania zajęć tygodniowych, m.in. zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy części nauczycieli i konieczność zaplanowania zajęć z nimi jedynie w określonych dniach tygodnia, łączenie zajęć lekcyjnych oddziałów, konieczność dostosowania rozkładu zajęć lekcyjnych do godzin odjazdu autobusów przewożących dzieci oraz system dwuzmianowy, który spowodowany jest zbyt małą liczbą sal lekcyjnych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości dyrektorom kontrolowanych szkół udzielono instruktażu w zakresie wymogów i zaleceń higienicznych stawianym prawidłowo skonstruowanym rozkładom zajęć lekcyjnych. Sprawdzano również organizację przerw międzylekcyjnych w ww. szkołach. Na 5 skontrolowanych szkół, 1 placówka zapewniała wszystkie przerwy dziesięciominutowe i przynajmniej jedną dłuższą. W pozostałych szkołach zdarzały się również przerwy pięciominutowe. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniały możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu. Uczniowie, którzy czekają na odwóz mają możliwość uczestniczenia w zajęciach dodatkowych lub są objęci opieką w ramach godzin świetlicowych.

Stanowisko pracy ucznia

Ocenę dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii przeprowadzono w 2 szkołach podstawowych. Podczas przeprowadzonej oceny zwracano uwagę na odpowiednie dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci, jak i na oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie stolików i krzeseł oraz ich stan techniczny i posiadanie przez nie certyfikatu. Analizie poddano 203 stanowiska uczniów w 22 oddziałach. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W ramach profilaktyki wad postawy uczniów przeprowadzono badania obciążenia ich plecakami/tornistrami oraz oceniono miejsca do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych. Ważenie tornistrów przeprowadzono w dwóch szkołach podstawowych (miejskiej i wiejskiej). W badaniach brało udział 354 uczniów 23 oddziałów. Pomiar wykazały, że zbyt ciężki plecak (waga tornistra przekroczyła 15% masy ciała ucznia) nosiło 57 uczniów, co stanowiło 16% wszystkich dzieci poddanych ocenie.

Podczas czynności kontrolnych szkół sprawdzano zapewnienie uczniom możliwości pozostawiania w placówkach części podręczników i przyborów szkolnych. Skontrolowane w tym zakresie szkoły zapewniały uczniom indywidualne szafki ubraniowo-skrytkowe bądź indywidualne półki czy szuflady w salach lekcyjnych lub wydzielone miejsca w regałach klasowych.

Nadzór nad sezonowym wypoczynkiem dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2024 zorganizowano dla dzieci i młodzieży 28 turnusy letniego wypoczynku oraz 4 turnusów zimowego wypoczynku.

W trakcie wakacji letnich skontrolowanych zostało 18 turnusów wypoczynku letniego, na których odpoczywało 803 dzieci. Podczas ferii zimowych kontroli poddano 3 turnusy wypoczynku, z których skorzystało 85 dzieci. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podsumowanie

W ubiegłym roku w znacznej większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Nieprawidłowości natury technicznej wykazały czynności kontrolne przeprowadzone w 4 obiektach. Natomiast w 2 placówkach nie zapewniono właściwego oświetlenia elektrycznego. Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały wszczęciem postępowania administracyjnego celem wyegzekwowania należytego stanu sanitarno-technicznego i zapewnienia właściwego oświetlenia elektrycznego.

Identycznie, jak w latach poprzednich stwierdza się konieczność większego zaangażowania organów prowadzących w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe oraz zakup mebli i wyposażenia placówek oświatowo-wychowawczych posiadających stosowne atesty i certyfikaty. Wielokrotne prolongowanie nakazów decyzji administracyjnych nie sprzyja szybkiej poprawie warunków sanitarno-higienicznych i technicznych w przedmiotowych placówkach.

IV. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Komórka organizacyjna Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej uczestniczy w procesie inwestycyjnym dokonując uzgodnień począwszy od projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, po uczestniczenie w odbiorach inwestycji. Działania te mają na celu ochronę środowiska i zdrowia ludzi oraz zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego powiatu.

Tabela 1. Zestawienie zbiorcze działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r.

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym negatywnie		
0		1	2		
Liczba zajętych stanowisk dotyczących	Ogółem (suma wierszy od 02 do 19)	1.	381	0	
	strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	2.	1	0
		uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	3.	21	
		opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	4.	10	0
	oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	5.	35	
		wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	6.	0	
		wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	7.	5	0
		wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko	8.	0	0
	uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	9.	24	0	
	zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych	10.	0	0	
	spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą	11.	0	0	
	uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	12.	6	0	
	sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do użytkowania	13.	0	0	
	uzgodnienia projektów decyzji o warunków zabudowy i celu publicznego	14.	202	0	
	innych spraw: pisma o uzupełnienie informacji, pisma o braku podstaw do zajęcia stanowiska, zajęcie stanowiska w formie pisma informacyjnego, opinie odbiorowe na podstawie art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej	15.	67	0	
	Kontrole (wizytacje)	Ogółem	16.	10	
		w tym obiektów w trakcie budowy	17.	3	
	Liczba spraw przejętych od państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych przez państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych	18.	0		
	Liczba skarg wniesionych do WSA	19.	0		

Opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie wymagań sanitarnohigienicznych.

W 2024 roku zaopiniowano **10** dokumentacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie dokumenty zaopiniowano pozytywnie, przy czym dla **3** dokumentów wydano opinie z uwagami. Przed wydaniem opinii, w przypadku **4** dokumentacji dotyczących m.p.z.p. skierowano pismo o uzupełnienie. W bieżącym roku wzorem lat ubiegłych dominowały dokumentacje planistyczne dotyczące wyznaczenia na terenach rolnych zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług nieuciążliwych. Pod koniec roku (grudzień 2024 r.) wpłynęły 4 dokumentacje m.p.z.p., których rozpatrzenie przewidziano w 2025 r.

Przed przystąpieniem do opracowania ww. dokumentacji planistycznych, powiatowy inspektor wydaje opinię co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W roku 2024 wydano **21** opinii dla zakresu prognoz. Ponadto uzgodniono **1** odstępianie od prognozy. W przypadku **3** postępowań wydano opinie z uwagami dla zakresu prognozy oddziaływania na środowisko. Wydane opinie dla **5** prognoz dotyczyły planu ogólnego gmin, tj. wszystkich gmin powiatu nowomiejskiego.

Łącznie zarejestrowano **39** spraw (36 w 2023 r., 36 w 2022 r.).

Ważniejsze projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uzgodnione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim:

- „Zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod obsługę ruchu turystycznego i budownictwo mieszkaniowe w miejscowości Kurzętnik, gmina Kurzętnik”. Miejscowy plan zagospodarowania obejmuje teren zlokalizowany w pobliżu dawnej drogi krajowej nr 15 (obecnie drogi powiatowej) i Góry Zamkowej w Kurzętniku o łącznej powierzchni ok. 5,8 ha. Z uwagi na obniżenie klasy drogi i mniejszy ruch pojazdów wyznaczono nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługową.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Nowe Miasto Lubawskie w obrębie geodezyjnym Skarlin (działki 185, 187 oraz części działek 186, 322/4 i 432/2). Obszar objęty planem to teren o powierzchni 0,66 ha położony w centralnej części wsi. W miejscowym planie uporządkowano tereny publiczne położone w centrum wsi, tj. wyznaczono teren zieleni urządzonej z dopuszczeniem lokalizacji placów zabaw, siłowni plenerowych, skateparków. Wyznaczono teren usług sportu i rekreacji oraz usług bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ponadto wyznaczono teren obsługi komunikacji i drogę wewnętrzną.

- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Szwarcenowo, gmina Biskupiec”. Obszar objęty planem to teren o powierzchni 2,58 ha położony w północnej części gminy Biskupiec w sąsiedztwie jeziora Trupel. Celem planu było uporządkowanie istniejącej zabudowy letniskowej oraz wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę letniskową w celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi w trakcie budowy zabudowy, jak też w późniejszej jej eksploatacji.

Uzgadnianie projektów decyzji o warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Zapisy art. 3 pkt 1a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz art. 53 ust. 4 pkt 2a, w związku art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) obligują właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego do uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz projektu decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. W bieżącym roku z wnioskiem o uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy zwrócono się **535** razy, a o uzgodnienie decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego zwrócono się **69** razy. Zarejestrowano łącznie **604** wnioski. Stanowisko w formie postanowienia zajęto **202** razy, w tym **173** razy dla projektu decyzji o warunkach zabudowy i **29** razy dla projektu decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego. W przypadku **6** postanowień wydano uzgodnienie z zastrzeżeniem. W trakcie prowadzonych postępowań wystosowano **34** pisma o uzupełnienie wniosku. W przypadku **6** wniosków udzielono odpowiedzi w formie pisma informacyjnego o braku podstawy do zajęcia stanowiska.

W roku sprawozdawczym nie wydano stanowisk negatywnych. Wszystkie dokumentacje, dla których PPIS miał istotne uwagi i zastrzeżenia natury sanitarnej starano się poprawić poprzez zmiany w zapisach projektów decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustalenie lokalizacji celu publicznego. Do najistotniejszych błędów, które pojawiały się w decyzjach było m.in. dopuszczanie na jednej niewielkiej działce budowlanej odprowadzania ścieków do przydomowej oczyszczalni ścieków przy jednoczesnym dopuszczeniu zaopatrzenie w wodę ze studni własnej. Istotnym utrudnieniem jest brak doprecyzowania przeznaczenia istniejących na działkach sąsiednich do działki inwestycyjnej budynków i budowli. Problem jest bardzo ważny na terenach z zabudową zagrodową, gdzie budowle rolnicze takie jak płyta gnojowa, zbiornik na gnojówkę/gnojowicę mogą ograniczać usytuowanie budynku z pomieszczeniami na pobyt ludzi (w przypadku płyty gnojowej

odległość ta wynosi 30 m od okien). Stąd wielokrotnie wysyłano zapytania do Wójtów Gmin o doprecyzowanie przeznaczenia budynków i budowli. W licznych pismach o uzupełnienie dotyczących budynków i budowli rolniczych wnoszono również o uzupełnienie sposobu przechowywania nawozów naturalnych, sposobu magazynowania soków z kiszenia kiszonek, jak też samego systemu hodowli zwierząt. Kwestie te były często pomijane w zapisach decyzji. Wnioskowano również o doprecyzowanie obsady zwierząt w jednostkach DJP celem określenia czy oceniane przedsięwzięcie kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Uzupełnienia wymagały również przedsięwzięcia dotyczące budynków usługowych i produkcyjnych. Istotnego doprecyzowania wymagała decyzja dla zakładu opieki długoterminowej w zakresie docelowej liczby pacjentów i personelu dla przedstawionych maksymalnych wymiarów budynku, zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. W przypadku zakładu produkcyjnego zwrócono się m.in. o zakres produkcji w celu ewentualnego zaliczenia inwestycji do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jak również wnioskowano o udzielenie informacji czy zostały wydane warunki zabudowy dla budynku mieszkalnego jednorodzinnego/wielorodzinnego lub innego budynku podlegającego ochronie akustycznej w odległości do 100 m od terenu inwestycji.

Łącznie zarejestrowano **604** sprawy (66 w 2023 r., 10 w 2022 r.).

Ważniejsze projekty decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uzgodnione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim:

- „Budowa fermy trzody chlewnej o obsadzie 210 DJP wraz z infrastrukturą na działce nr ewid. 188/1 w miejscowości Marzęcice, obręb geodezyjny Marzęcice, gmina Kurzętnik. Planowane zamierzenie zakłada budowę od podstaw na dz. nr 188/1, obręb Marzęcice nowoczesnej tuczarni o powierzchni zabudowy do 1440,0 m². Tucz świn przewidziano w systemie bezściółkowym na rusztach betonowych. Maksymalna obsada tuczników w budynku nie przekroczy 1500 sztuk, tj. 210,0 DJP.
- „Budowa domu opieki długoterminowej na działce nr ewid. 64/11 w miejscowości Kąciki, obręb geodezyjny Kąciki, gm. Kurzętnik”. Obiekt przewidziano dla 25 podopiecznych i 5 osób personelu na zmianę roboczą. Parametry działki i przyszłego budynku (powierzchnia zabudowy do 850 m²) są odpowiednie do prowadzenia działalności podmiotu leczniczego w zakresie opieki długoterminowej. W sąsiedztwie nie stwierdzono budynków i budowli ograniczających planowane zagospodarowanie terenu.
- „Budowa budynku żłobka i przedszkola wraz infrastrukturą techniczną” na działce nr 48/1 oraz na części działek nr 48/2, 47/1, 64/3, 68, 69/1, 69/2, 70/4, obręb Biskupiec”. W ramach planowanej inwestycji dopuszcza się realizację budynku żłobka i przedszkola w Biskupcu o powierzchni zabudowy od 1000,0 do 1400,0 m². Analiza załącznika graficznego nie ujawniła budowli mogących ograniczać

planowane zagospodarowanie, tj. cmentarza, zewidencjonowanych urządzeń i budowli służących do usuwania i przechowywania odchodów zwierzęcych oraz zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne.

- „Rozbudowa budynku żłobka o klub dziecięcy na dz. nr 1662/13 obr. Kurzętnik, gm. Kurzętnik”. Przewidziano powierzchnię rozbudowy do 750 m². W toku analizy załącznika graficznego ustalono, że planowana rozbudowa ma odpowiednie usytuowanie względem stron świata w celu zapewnienia właściwego nasłonecznienia w istniejących i projektowanych pomieszczeniach na pobyt ludzi.

Wydawanie opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Istotną kwestią w działalności państwowej inspekcji sanitarnej jest wydawanie opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Postępowanie prowadzone jest na wniosek wójta/burmistrza przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przez ww. organy. W przedmiotowym rozporządzeniu przedsięwzięcia podzielono na 2 grupy: (I grupa) mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i (II grupa) mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W przypadku I grupy raport jest obligatoryjny i na jego podstawie uzgadnia się warunki realizacji danego przedsięwzięcia lub wydaje się opinię negatywną. W przypadku II grupy opinia wydawana jest na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia i dotyczy konieczności lub braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Dla **I grupy** przedsięwzięć wydano łącznie **5** opinii sanitarnych uzgadniających warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (3 opinie w 2023 r. i 3 opinie w 2022 r.). Uzgodniono następujące inwestycje:

- „Budowa farmy fotowoltaicznej „Łąkorz” o mocy do 250 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 501/23, 504/1, 514/2, 517/5, obręb Łąkorz”;
- „Budowa fermy trzody chlewnej o obsadzie 210 DJP wraz infrastrukturą. Lokalizacja inwestycji – działki nr 188/1 i 188/2 obręb 0009 Marzęcice, gm. Kurzętnik”;
- „Budowa farmy fotowoltaicznej „Grodziczno Solar Park” o mocy przyłączeniowej do 50 MW zlokalizowanej w miejscowości Mroczenko, gmina Grodziczno, powiat nowomiejski, województwo warmińsko-mazurskie”;
- „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 538 na odcinku Nowe Miasto Lubawskie – Uzdowo część 1: DK 15 (obwodnica Nowego Miasta Lubawskiego) – skrzyżowanie DW 541 (Grodziczno)”;

Opinia pozytywna dla instalacji fotowoltaicznej w Łąkorcu wynikała z położenia instalacji poza zwartą zabudową wsi. Pod inwestycję przeznaczono 208 ha użytków rolnych. Docelowo obszar ten uległ zmniejszeniu wskutek pism RDOŚ w Olsztynie. Farma fotowoltaiczna nie wymaga stałego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Teren biologicznie czynny stanowić będzie prawie całą powierzchnię farmy. Wody opadowe i roztopowe będą swobodnie spływać z paneli fotowoltaicznych i pozostaną w miejscu ich powstania infiltrując w grunt lub spływając powierzchniowo zgodnie z ukształtowaniem terenu. Zagrożeniami dla środowiska gruntowo-wodnego są ewentualne wycieki substancji oleistych z transformatorów, jednakże aby całkowicie zapobiec takim zdarzeniom, pod transformatorem umieszczona będzie szczelna misa olejowa, która może pomieścić ponad 100% oleju z transformatora, w związku z czym nie istnieje możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego. Dla farmy przeprowadzono szczegółową prognozę akustyczną opartą na modelu obliczeniowym propagacji hałasu przemysłowego zgodnym z normą PN-ISO 9613-2. Punkty obliczeniowe zlokalizowano w węzłach siatki. Odległości pomiędzy węzłami przyjęto co 50,0 m. Obliczeń dokonano na wysokości 4 m n.p.t. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2021 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz. U. z 2023 r., poz. 1706). Maksymalny poziom hałasu dla pory dnia i nocy wyliczono od 28,8 do 33,5 dB.

Opinia pozytywna dla inwestycji polegającej na budowie fermy trzody chlewnej o obsadzie 210 DJP wraz infrastrukturą wynikała z usytuowania fermy w odległości ok. 1 km od zwartej zabudowy wsi Marzęcice. Planowaną instalację tuczu trzody chlewnej odsunięto również o ok. 500 m od południowej granicy strefy ochrony pośredniej ujęcia wody w Marzęcicach. Dane wyjściowe do prognozy emisji amoniaku i siarkowodoru oparto na podstawie rzeczywistych badań wykonanych przez Laboratorium BIOSAN s.c. posiadającego akredytację wydaną przez Polskie Centrum Akredytacji nr AB 976. Badania wykonano w chlewni zlokalizowanej w miejscowości Rudnicze 21, 62-113 Żelice, współpracującej z firmą Gobarto Hodowca Sp. z o.o. (Sprawozdanie z badań Nr 04/O/22/P/04 z 10.01.2022 r., dla chlewni z 1996 sztuk tuczników o wadze ok. 90 kg). Wyniki emisji ze sprawozdania przeliczono dla 1500 szt. tuczników (planowana obsada trzody chlewnej w chlewni w Marzęcicach). Zanieczyszczenia gazowe i pyłowe z obiektu inwentarskiego będą odprowadzane do powietrza za pomocą wentylacji grawitacyjnej - 10 kominów dachowych Ø 0,63 m (wywiew), zintegrowanych z kurtynami ściennymi (nawiew). Wyeliminowało to wentylatory mechaniczne, które powodują hałas oraz duży pobór prądu, przez co nie zawsze są regularnie włączane. Powoduje to nagromadzenie się amoniaku i siarkowodoru

w pomieszczeniach i ich niezorganizowaną emisję w dużym stężeniu np. poprzez czasowe otwieranie bram/drzwi w celu przewietrzenia chlewni.

W przypadku farmy fotowoltaicznej w Mroczeniu, PPIS wydał stanowisko pozytywne po uzupełnieniu raportu o oś o rzetelną prognozę akustyczną. Wyniki przeprowadzonej w raporcie analizy prognozowanych oddziaływań akustycznych wskazują na brak przekroczeń obowiązujących dopuszczalnych poziomów hałasu – zarówno w porze dziennej, jak i w porze nocnej.

Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 538 na odcinku Nowe Miasto Lubawskie jest jednym z etapów modernizacji drogi wojewódzkiej nr 538. Inwestycję poprowadzono przede wszystkim po istniejącym śladzie drogi. Dla wsi Grodziczno przewidziano wykonanie obwodnicy, która wyprowadzi ruch ciężkich samochodów poza wąskie wiejskie ulice. Łączna długość odcinka drogi objętego zadaniem wyniesie do 12,7 km. W raporcie przeprowadzono obszerną analizę akustyczną i analizę zanieczyszczeń powietrza. W celu obniżenia hałasu drogowego w raporcie zaproponowano zastosowanie cichej nawierzchni BBTM 8A.

W przypadku fermy drobiu w Radomnie mamy do czynienia z instalacją funkcjonującą (nie jest przedsięwzięciem nowym, planowanym ani modernizowanym) której zakres prowadzonej działalności hodowlanej pozostaje w sprzeczności z zapisami posiadanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej przez Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie dn. 17.03.2011r., znak R/GN.7624-11/10 poprzez zmianę gatunku hodowanego drobiu (indyki i gęsi zostały zmienione na kurczaki brojlery). Oprócz rozbieżności pomiędzy treścią ww. decyzji oraz stanem rzeczywistym (potwierdzonym też protokołem kontroli WIOŚ w Olsztynie nr 410/2023) rzeczony zmiany spowodowały, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. 2014 poz. 1169) wystąpiła konieczność uzyskania dla instalacji pozwolenia zintegrowanego (instalacja została zaliczona do mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości - instalacja do chowu lub hodowli drobiu o więcej niż 40 000 stanowisk dla drobiu. W związku z powyższym oceniany raport o oś był wnioskiem o zmianę posiadanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej przez Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie dnia 17.03.2011r. znak R/GN.7624-11/10 w związku z art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Drób na analizowanej fermie hodowany był od wielu lat, przy czym inwestor zmienił gatunek drobiu.

Spowodowało to zwiększenie obsady zwierząt 184 DJP (indyki, gęsi) do 913,20 DJP, tj. 228300 stanowisk do odchowu drobiu (kurcząt brojlerów). Pozytywne stanowisko wynika z braku skarg na działalność hodowcy, dużego areału użytków rolnych hodowcy do zagospodarowania obornika (232 ha), zlokalizowania kurników przy drodze powiatowej o nawierzchni bitumicznej (dogodny dojazd), usytuowania fermy w odległości ok. 1 km od zwartej zabudowy wsi Chrośle i Radomno.

W lipcu 2024 roku do stacji sanitarnej wpłynął raport o oddziaływaniu na środowisko dla inwestycji polegającej na budowie od podstaw 6 budynków inwentarskich wraz z obiektami towarzyszącymi i infrastrukturą techniczną na dz. nr 302 obręb Linowiec, gm. Grodziczno. Przewidziano 6 powtarzalnych kurników o powierzchni zabudowy 3822,0 m² (156 x 24,5 m). Budynki będą przeznaczone do odchowu brojlera kurzego w ilości łącznej 551 700 szt. tj. 2206,8 DJP. Chów drobiu spowoduje emisję roczną amoniaku w ilości 23,2 Mg. Powstanie 5000 Mg obornika kurzego rocznie, a masę padłych ptaków prognozuje się w ilości ok. 157 Mg/rok. Inwestycja spotkała się licznymi protestami lokalnej ludności. W 2024 roku prowadzona była analiza raportu ooś. Wystosowano do pełnomocnika inwestora dwa pisma o uzupełnienie raportu oraz pisma do Gmin sąsiadujących o udzielenie dodatkowych informacji na temat przeznaczenia gruntów. Obecnie dokumentacja podlega analizie i weryfikacji. Wydanie opinii planowane jest w styczniu 2025 r.

Dla **II grupy** przedsięwzięć wydano **35** opinii sanitarnych (47 w 2022 r., 75 w 2022 r.), Dla **2** przedsięwzięć stwierdzono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

W roku 2024 dominowały wnioski związane z budową farm fotowoltaicznych i infrastruktury drogowej. Karty informacyjne przedsięwzięcia sporządzane dla budowy farm fotowoltaicznych są dokumentami obszernymi, zawierającymi wiele analiz, w tym zazwyczaj akustyczną i krajobrazową. Pozwala to w większości przypadków zająć stanowisko w sprawie bez konieczności wymagania sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Raportu dla farm fotowoltaicznych żąda się w przypadku farm o bardzo dużej powierzchni zabudowy, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie dużych skupisk ludzi. Konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko dla farm fotowoltaicznych w roku sprawozdawczym nie wymagano. Jednocześnie należy zaznaczyć, że od 1-2 lat zaobserwowano zjawisko łączenia w jedno przedsięwzięcie kilku lub kilkunastu mniejszych działek rolnych w jedną farmę. Zazwyczaj działki inwestycyjne pod instalacje rozproszone są punktowo na obszarze kilku km², przy czym sama farma zajmuje powierzchnię np. 50 ha, a grunty dzierżawione są kilku różnych gospodarstw rolnych. Spowodowało to znaczący

spadek protestów przeciw budowie farm, a same farmy nie są już zwartą dominantą krajobrazową skupiającą się w jednym miejscu na obszarze wielu hektarów.

Potrzebę sporządzenia raportu stwierdzono dla instalacji do pirolizy. Przekształceniu zostaną poddane odpady tworzyw sztucznych i gumowych w ilości nie większej niż 5000 Mg/rok (30 Mg/dobę). Łącznie w skali roku będzie to 3500 Mg opon i 1500 Mg polipropylenów, polietylenów. Instalacja do pirolizy zawsze spotyka się obawami lokalnej ludności, stąd powinna być zawsze poddana szczegółowej analizie w dokumencie specjalistycznym jakim jest raport ooś.

Drugi przypadek wydania opinii o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dotyczył przekształcenia nieużytku naturalnego w grunt rolny zlokalizowany na działce o numerze ewidencyjnym 151/4 w miejscowości Nielbark, gmina Kurzętnik, powiat nowomiejski. Fragment działki podlegający przekształceniu wyniesie 5,44 ha. Do wypełnienia terenu wykorzystane zostanie do 174,5 tys. Mg odpadów oraz do 146 tys. Mg mas ziemnych. Odpady oraz masy ziemne będą dostarczane pojazdami ciężarowymi i następnie rozplantowywane w wyrobisku przy pomocy maszyn budowlanych. Przewiduje się, że całe prace związane ze zmianą terenu prowadzone będą przez okres 10 lat. Przyjęto, że odpady mogą być dostarczane z częstotliwością w granicach 15 – 20 kursów dziennie. Wody gruntowe na obszarze arkusza Nowe Miasto Lubawskie (wg mapy hydrogeologicznej Polski) na ogół są pozbawione naturalnej odporności na czynniki antropogeniczne z uwagi na brak utworów izolujących w nadkładzie warstwy wodonośnej. Oddziaływanie inwestycji na zasoby wody do spożycia przez ludzi powinno być niepodważalne, gdyż każde zanieczyszczenie ujęć podziemnych będzie destrukcyjne dla lokalnej społeczności. Przekształcenie nieużytku naturalnego w grunt rolny wymaga zatem dokumentu bardziej szczegółowego - raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Łącznie w sprawach farm fotowoltaicznych zajęto 13 stanowisk. Pozostałymi przedsięwzięciami opiniowanym przez PPIS były inwestycje drogowe (8), oczyszczalnie ścieków i kanalizacje (5), budynki inwentarskie (5), rekultywacja (1), zakład produkcyjny (1), instalacja do pirolizy (1), zabudowa mieszkaniowa (1).

Ostatni rok to znaczący spadek wniosków związanych z budową farm fotowoltaicznych wynikający z coraz mniejszej powierzchni terenów możliwych do zainwestowania przez firmy z branży OZE. Przybywa natomiast obiektów inwentarskich. O ile ostatnie lata można uznać za zahamowanie rozwoju gospodarstw hodowlanych, to 2024 rok ujawnił znaczący wzrost postępowań dotyczących budowy budynków hodowlanych.

W zakresie inwestycji drogowych dominują przebudowy dróg gminnych na odcinkach do kilku kilometrów. Gminy powiatu nowomiejskiego systematycznie modernizują drogi gruntowe do parametrów dróg twardych asfaltowych oraz wykonują remonty istniejących dróg twardych w celu wymiany warstwy ścieralnej, podbudowy, remontu przepustów i mostów.

Inne ważniejsze przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko opiniowane w bieżącym roku:

- „Budowa hali Tartaku wraz z infrastrukturą” na działkach o nr ew. 22/3, 25/1, 25/2, 294/2, w obrębie Nielbark przy ul. Przemysłowej 4 w miejscowości Nielbark. Przewidywana roczna przeróbka drewna wyniesie 2000 m³ (w tym drewna iglastego 70% i drewna liściastego 30%).
- „Farma fotowoltaiczna Nielbark” na nieruchomości położonej na terenie gm. Kurzętnik, obejmującej działki 199, 200, 220, 244/6, 246/1, 246/2, 247/1, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 290/1, 290/2, 293/2 w obrębie Nielbark. W ramach inwestycji planuje się budowę farmy fotowoltaicznej o łącznej mocy do 112,0 MW na powierzchni do 56 ha.
- „Farma fotowoltaiczna Kurzętnik” na nieruchomości położonej na terenie gm. Kurzętnik, obejmującej działki ewidencyjne numer 1/1, 2/2 w obrębie Sugajenko, 1, 2, 3, 4 w obrębie Bratuszewo, 5/1, 5/2, 6/1, 6/2, 28, 66, 67/2, 110/1, 111 w obrębie Krzemieniewo oraz 2/4, 7, 8 w obrębie Gwiździny, gmina Nowe Miasto Lubawskie. W ramach inwestycji planuje się budowę farmy fotowoltaicznej o łącznej mocy do 166,0 MW na powierzchni do 83 ha.
- „Budowa oczyszczalni ścieków w gminie Grodziczno – etap I”. Zakłada się średnią przepustowość ciągu technologicznego biologicznego oczyszczalni ścieków wynoszącą 220 m³/d, co przedkłada się na oczyszczanie ścieków w ilości do około 2500 RLM (równoważnej liczby mieszkańców).
- „Budowa budynku inwentarskiego na działce o nr ew. 230/3 w obrębie Tereszewo, gmina Kurzętnik”. Przewidziano budynek o powierzchni zabudowy 848m². Maksymalna obsada tuczników w planowanym budynku nie przekroczy 890 sztuk tuczników, tj. 124,6 DJP.

Łącznie w ramach opiniowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (I i II grupa) zarejestrowano **44** wnioski (52 w 2023 r., 80 w 2022 r.).

Uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych.

Bardzo istotną kwestią w działalności inspekcji sanitarnej jest uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. W 2024 roku wydano **24** pozytywne opinie sanitarne dla dokumentacji projektowych inwestycji (22 w 2023 r., 22 w 2022 r.). W przypadku **4** dokumentacji wydano opinie pozytywne

z zastrzeżeniami. Dla 2 wniosków stanowisko zajęto w formie pisma informacyjnego. Nadal wyraźny jest spadek inwestycji w rolnictwie (budynki i budowle rolnicze), które dotychczas stanowiły ok. 50 % uzgadnianej dokumentacji. W bieżącym roku z 24 wydanych opinii tylko 4 dotyczyło obiektów związanych z rolnictwem. Podobnie jak w latach poprzednich szczególną uwagę poświęca się budynkom, w którym planowana jest produkcja żywności i żywienie zbiorowe. Ważne jest tutaj rozdzielenie stref o różnych wymaganiach higieniczno-sanitarnych, tj. pomieszczeń magazynowych, socjalnych, produkcyjnych, a w żywieniu zbiorowym pomieszczeń obróbki wstępnej, produkcji właściwej, ekspedycji, sali konsumenckiej, zmywalni naczyń. Ważna jest również właściwa wentylacja pomieszczeń, w których występują procesy emitujące duże ilości ciepła i pary wodnej. Najwięcej problemów sprawiają dokumentacje podmiotów leczniczych (szczególnie przebudowywanych), gdzie trzeba zapewnić odpowiedni rozkład pomieszczeń o różnym reżimie sanitarnym oraz powiązać je technologicznie

Wydane opinie dotyczyły następujących obiektów budowlanych:

- obiektów inwentarskich – 4 opinie;
- obiektów usługowych i mieszkalno-usługowych – 9 opinii;
- obiektów produkcyjnych i magazynowych – 6 opinie;
- obiektów oświatowych – 3 opinie;
- podmiotów leczniczych – 2 opinie.

Ważniejsze projekty inwestycji uzgodnionych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim, istotne dla lokalnej społeczności.

- „Przebudowa, nadbudowa oraz rozbudowa istniejącego ośrodka zdrowia wraz z rozbiórką, przebudową i budową niezbędnej infrastruktury” na działkach nr 350/3, 350/4, 369/2, 370/3, obręb Kurzętnik. W ramach inwestycji przewiduje się rozbudowę ośrodka o zakład rehabilitacji leczniczej oraz przystosowanie części istniejących pomieszczeń do nowej funkcji. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń części rozbudowywanej wyniesie 481,68 m².
- „Budowa budynku żłobka i przedszkola w Biskupcu wraz z infrastrukturą techniczną” na działkach nr 48/1, 47/1, 64/3, 68 obręb Biskupiec. Przedmiotowa inwestycja polegać będzie na budowie od podstaw budynku żłobka dla 50 dzieci (2 oddziały po 25 dzieci w wieku 1-3 lat) i przedszkola dla 100 dzieci (4 oddziały po 25 dzieci w wieku 3-6 lat). Powierzchnia użytkowa pomieszczeń wyniesie 1032,32 m².
- „Technologia gabinetu położnych i pielęgniarek środowiskowych wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi” na działce nr 135, obręb 5 Nowe Miasto Lubawskie. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń wyniesie 93,15 m². Pomieszczenia spełniają aktualne wymagania dla pomieszczeń leczniczych prowadzących gabinet położnych i pielęgniarek środowiskowych.
- „Rozbudowa budynku na działce nr 1662/13 w Kurzętniku o Klub dziecięcy”. Przewidziano rozbudowę przedszkola o klub dziecięcy o powierzchni 268,58 m².

W placówce przewidziano salę zabaw o pow. 58,08 m² i salę do odpoczynku o powierzchni 54,53 m². Pomieszczenie sali zabaw przeznaczono dla 20 dzieci w wieku do lat 3.

Kontrole w trakcie realizacji obiektów budowlanych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach posiadanych kompetencji może dokonać kontroli realizacji obiektu budowlanego pod kątem spełnienia przez realizowane obiekty wymogów higienicznosanitarnych. Kontrola ma ujawnić ewentualne uchybienia higieniczno-sanitarne na etapie budowy aby móc przy mniejszym nakładzie środków finansów dokonać potrzebnych zmian w obiekcie. Ujawnienie błędnych rozwiązań projektowych dopiero na etapie procedury dopuszczenia obiektu do użytkowania, może doprowadzić do sytuacji, w której ich naprawa będzie wymagała podjęcia dużo bardziej kosztownych działań, niż te, które można podjąć na etapie budowy budynku.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 3 kontrole w trakcie realizacji w następujących obiektach budowlanych:

- Świetlica wiejska z remizą OSP, dz. nr 66, 67, obręb Marzęcice. Powierzchnia użytkowa budynku wyniesie 599,34 m². Budynek pozwoli na organizowanie imprez okolicznościowych, spotkań i narad społeczności lokalnej dla 150 osób.
- „Rozbudowa budynku na działce nr 1662/13 w Kurzętniku o Klub dziecięcy”. Przewidziano rozbudowę przedszkola o klub dziecięcy o powierzchni 268,58 m². W placówce przewidziano salę zabaw o pow. 58,08 m² i salę do odpoczynku o powierzchni 54,53 m². Pomieszczenie sali zabaw przeznaczono dla 20 dzieci w wieku do lat 3.
- Pomieszczenia Niepublicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej zlokalizowane w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 76, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie. W ramach zadania przewidziano zaadaptowanie istniejących pomieszczeń (obecnie wykorzystywanych na cele magazynowe) zlokalizowanych w budynku na cele szkolne. Przewidziano dwie nowo projektowane sale do pobytu dzieci o powierzchni 24.22 m² i 21.22 m², korytarz, WC dla osób niepełnosprawnych, WC.

Skontrolowane obiekty realizowane były zgodnie z projektem budowlanym w zakresie spraw sanitarno-higienicznych. Większość kontroli wykonano na etapie stanu surowego zamkniętego. Wydano ogólne uwagi i zalecenia dotyczące prowadzenia dalszych prac w zakresie wentylacji (w przypadku zbyt ogólnego projektu wentylacji), tj. wskazano krotność wymian powietrza, materiały, lokalizację anemostatów, czerpni, wyrzutni. Określono wytyczne do wykończenia ścian, posadzek, sufitów oraz montażu armatury sanitarnej. W przypadku obiektu szkolnego wskazano na konieczność analizy nasłonecznienia dla 2 sal dla dzieci.

Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych oraz ich wpływ na stan sanitarnohigieniczny terenu działalności Powiatowej Stacji.

Ostatnim etapem działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych. W ramach kontroli sprawdza się wykonanie budynku zgodnie z projektem budowlanym oraz spełnienie wymogów sanitarnohigienicznych. W 2024 r. przeprowadzono łącznie 7 kontroli (11 w 2023 r., 9 w 2022 r.), w tym:

- 6 kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy prawo budowlane,
- 1 kontrolę na podstawie art. 3 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Obiekty, które były przedmiotem kontroli zostały zrealizowane zgodnie z projektem budowlanym.

Ogółem wydano 7 opinii sanitarnych dla skontrolowanych inwestycji (11 w 2023 r., 8 w 2022 r.).

Wykaz obiektów uruchamianych obiektów istotnych dla lokalnej społeczności, w których uczestniczył Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny:

- **Obiekty nauki i wychowania**

- „Rozbudowa budynku na działce nr 1662/13 w Kurzętniku o Klub dziecięcy”. Przewidziano rozbudowę przedszkola o klub dziecięcy o powierzchni 268,58 m². W placówce przewidziano salę zabaw o pow. 58,08 m² i salę do odpoczynku o powierzchni 54,53 m². Pomieszczenie sali zabaw przeznaczono dla 20 dzieci w wieku do lat 3.

- **Inne obiekty użyteczności publicznej**

- Budynek usługowo-handlowy „Biedronka” wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu” na działce nr 574/2 obręb Bratian;
- „Budynek handlowo-usługowy „Biedronka” na działkach nr 1780/1, 1780/2, 1781, 1067/4, obręb Kurzętnik, gmina Kurzętnik;
- Świetlica wiejska z remizą OSP na dz. nr 66, 67, obręb Marzęcice. Powierzchnia użytkowa budynku wyniesie 599,34 m². Budynek pozwoli na organizowanie imprez okolicznościowych, spotkań i narad społeczności lokalnej dla 150 osób;
- „Lokal „Punktu aptecznego” zlokalizowany w miejscowości Krotoszyny nr 41A, 13-330 Krotoszyny;
- „Budynek restauracyjny wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” na działce nr 193 obręb Tylice. Podstawową funkcją obiektu jest sala restauracyjna, w której przewiduje się organizowanie imprez okolicznościowych dla maksymalnej liczby 100 gości. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń piwnicy i parteru wynosi 893,87 m²;

-, „Centrum koordynacji działań Straży Pożarnych oraz Centrum Integracji społecznej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie na działce nr 622 obręb Bratian, gm. Nowe Miasto Lubawskie”. Zgodnie z założeniami projektowymi obiekt będzie służyć dla druhów z OSP Bratian (maksymalnie 30 osób podczas zebrań oraz 20 osób podczas akcji ratowniczej). Dodatkowo obiekt będzie pełnił funkcję świetlicy wiejskiej dla maksymalnie 50 osób. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń wynosi 599,17 m².

Podsumowanie

Łącznie w ramach działalności nadzorczej zajmowano stanowisko 381 razy (181 w 2023 r., 177 razy w 2022 r.). Na tę liczbę składają się przeprowadzono kontrole (10), wydane opinie, postanowienia i inne pisma (371).

W związku z dokonanymi czynnościami kontrolnymi oraz opiniowaniem projektów budowlanych wydano 34 decyzje płatnicze (39 w 2023 r., 31 w 2022 r.).

Wnioski

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny, którego działalność kończy się w momencie odbioru inwestycji, wyprzedza działanie służb nadzoru bieżącego i obejmuje egzekwowanie wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie: lokalizowania, projektowania, realizacji i przekazywania do użytkowania obiektów budowlanych.

W ramach działalności współpracowano na bieżąco z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie przekazywania wydawanych opinii sanitarnych i pism.

V. Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Działania promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2024 roku były realizowane zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie oraz wynikały z potrzeb środowiska lokalnego.

Współpracowano w realizacji niżej wymienionych programów głównie z placówkami nauczania i wychowania wszystkich poziomów edukacyjnych, a także Starostwem Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim, Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Nowym Mieście Lubawskim oraz placówkami służby zdrowia, ośrodkami kultury, sportu i rekreacji.

Interwencje programowe

Tab. 1. Wykaz programów i akcji realizowanych w ramach interwencji programowych w placówkach edukacyjnych.

Zestawienie roku szkolnego 2023/2024 w porównaniu do roku szkolnego 2022/2023.

Lp.	Nazwa programu	Liczba placówek realizujących w roku 2022/2023	Liczba odbiorców w roku 2022/2023	Liczba placówek realizujących W roku 2023/2024	Liczba odbiorców w roku 2023/2024
INTERWENCJE PROGRAMOWE					
1	„Trzymaj Formę!”	21	2304	23	2664
2	„Czyste powietrze wokół nas”	25	980	19	754
3	„Bieg po zdrowie”	6	431	12	442
4	„ARS, czyli jak dbać o miłość?”	4	278	4	213
5	„Wybierz życie - pierwszy krok”	4	674	4	194
6	„Znamię! Znam je?”	3	195	3	163
7	„Podstępne WZW”	3	90	4	205
OGÓLEM:		66	4952	69	4635

Program „Trzymaj Formę!”

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program skierowany jest uczniów szkoły podstawowej klas V-VIII.

Do programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiły 23 szkoły i wzięło w nim udział 1350 uczniów, sporadycznie uczestniczyło w realizacji programu 477 uczniów. W realizacji programu uczestniczyli również rodzice/opiekunowie uczniów tj. 837 osób. W porównaniu z rokiem szkolnym 2022/2023 zwiększyła się zarówno ilość szkół uczestniczących w programie jak i ilość uczniów, w 2022/2023 do realizacji przystąpiło 21 szkół z liczbą 1360 uczniów. Powiatowa Stacja przeprowadziła szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz pielęgniarek szkolnych.

Program „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu. Grupa, do której skierowany jest program, to uczniowie klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). W roku szkolnym 2023/2024 program realizowało 12 szkół, z liczbą 225 uczniów. Na poziomie szkoły w realizacji programu wzięło też udział 217 opiekunów/rodziców. W ramach programu Powiatowa Stacja przeprowadziła szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz pielęgniarek szkolnych.

Program „Czyste powietrze wokół nas”

Celem programu jest wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów w tym dymu papierosowego. Zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego, zwiększenie poziom wiedzy na temat skutków palenia papierosów oraz zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy. Program jest skierowany i dostosowany do dzieci w wieku 5-6 lat. Edukacją programową objęto w roku szkolnym 2023/2024: 623 dzieci i 131 rodziców/opiekunów w 19 przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. W ramach programu Powiatowa Stacja przeprowadziła również szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz pielęgniarek szkolnych. Przeprowadzono także zajęcia edukacyjne dotyczące profilaktyki palenia tytoniu oraz szkodliwości różnego rodzaju dymów dla 50 dzieci 5-6 letnich.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawarte są w nim też elementy angażujące ich rodziców.

W programie „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w odniesieniu do roku szkolnego 2022/2023 w roku 2023/2024 zarówno liczba placówek realizujących program została utrzymana na takim samym poziomie. W roku szkolnym 2022/2023 w realizacji programu uczestniczyło 178 uczniów i 100 ich opiekunów/rodziców, natomiast w roku szkolnym 2023/2024 w realizacji uczestniczyło 213 uczniów. Zostały przeprowadzone instruktaże telefoniczne dla koordynatorów szkolnych programu, oraz spotkanie dla rodziców.

Program „Wybierz życie - pierwszy krok”

Program poświęcony jest profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz raka szyjki macicy i skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 podobnie jak w poprzednim roku szkolnym do realizacji programu przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe, natomiast zmniejszyła się liczba uczestniczących w programie uczniów -141 osób, oraz liczba rodziców– 53 osób. Przed rozpoczęciem realizacji programu zostały przeprowadzone także instruktaże telefoniczne dla koordynatorów szkolnych programu.

Program „Znamie! Znam je?”

Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki nowotworów skóry poprzez: podniesienie poziomu wiedzy na temat czynników podnoszących ryzyko powstawania czerniaka, zapoznanie z zasadami profilaktyki, nabycie umiejętności rozpoznawania zmian, budowanie postaw prozdrowotnych wśród młodzieży.

W roku szkolnym 2023/2024 objęto programem 3 szkoły ponadpodstawowe tak jak w roku poprzednim. Liczba uczniów nieznacznie spadła do 163.

Program „Podstępne WZW”

Celem programu edukacyjnego „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C poprzez: przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HAV, HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,

pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych, kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

W 2022/2023 objęto programem 3 szkoły ponadpodstawowe z liczbą uczniów 90. Natomiast w roku szkolnym 2023/2024 liczba szkół objętych programem wyniosła 4, a liczba uczniów do 205.

„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”

Głównym celem Krajowego Programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich.

Corocznie Powiatowa Stacja we współpracy z Oddziałem Rejonowym PCK w Nowym Mieście Lubawskim oraz Starostem Powiatowego zorganizuje powiatową konferencję z okazji obchodów Światowego dnia AIDS oraz konkurs wiedzy o HIV/AIDS oraz innych zakażeniach krwiopochodnych. W roku 2024 konferencja oraz konkurs odbyły się w dniu 29 listopada. W trakcie konferencji podsumowano konkurs wiedzy o AIDS i innych zakażeniach krwiopochodnych.

Konkurs wiedzy o HIV/AIDS i innych zakażeniach krwiopochodnych

W 2024 roku zadania związane z realizacją wszystkich powyższych programów polegały również na umieszczaniu informacji edukacyjnych w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej Powiatowej Stacji.

Interwencje nieprogramowe

Tab. 2. Wykaz programów i akcji realizowanych w ramach interwencji nieprogramowych w 2024 roku.

Lp.	Rodzaj i tytuł interwencji w zakresie:	Zasięg interwencji	Liczba odbiorców
1.	Profilaktyka palenia tytoniu/ e-papierosów, w tym: Światowy Dzień Bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia	Ogólnokrajowy	532
2.	Akcja "Moje dziecko idzie do szkoły"	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	438
3.	Edukacja konsumencka / edukacja żywieniowa w tym kampania EFSA "Wybieraj bezpieczną żywność"	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	808
4.	Profilaktyka chorób odkleszczowych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	1041
5.	Propagowanie zasad higieny osobistej	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	638
6.	Akcja "Zdrowe wakacje" oraz "Zdrowe Ferie"	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	993
7.	Światowy Dzień Zdrowia	Ogólnokrajowy	386
8.	Profilaktyka zażywania środków psychoaktywnych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	318
9.	Profilaktyka antybiotykoodporności	Ogólnokrajowy	349
10.	Profilaktyka zarażeń pasożytniczych (owsica, wszawica, świerz, bąblowica)	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	80
11.	Profilaktyka chorób nowotworowych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	133
12.	Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym: profilaktyka grypy	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	162
13.	Promocja szczepień ochronnych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	1034
14.	Promocja zdrowego stylu życia	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	355
Ogółem:			7267

Akcja „Zdrowe wakacje”

Do najważniejszych działań nieprogramowych jakie odbyły się w formie stacjonarnej niewątpliwie można zaliczyć działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku letniego tj. akcję „**Zdrowe wakacje**”. Zajęcia edukacyjne poruszały następujące zagadnienia: profilaktyka chorób odkleszczowych, zasady bezpiecznego korzystania z promieniowania słonecznego, znaczenie prawidłowego mycia rąk w profilaktyce chorób zakaźnych, znaczenie wody dla prawidłowego funkcjonowania organizmu, negatywny wpływ picia napojów energetyzujących, profilaktyki używania środków psychoaktywnych. Pracownik Powiatowej Stacji przeprowadził w okresie przedwakacyjnym oraz wakacyjnym 7 zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży wypoczywających na terenie powiatu nowomiejskiego, łącznie w zajęciach wzięło udział 715 osób.

Zajęcia edukacyjne podczas letniego wypoczynku

Akcja "Moje dziecko idzie do szkoły"

W miesiącach kwiecień, maj, czerwiec, wrzesień 2024 roku odbyło się 5 zajęć edukacyjnych dla rodziców klas I w 5 szkołach podstawowych powiatu nowomiejskiego w ramach akcji „**Moje dziecko idzie do szkoły**”. Edukacją objęto ok. 116 rodziców/opiekunów, a zajęcia dotyczyły m.in. profilaktyki wad postawy, higieny procesu nauczania, racjonalne żywienie dzieci, znaczenie drugich śniadań oraz wody w prawidłowym żywieniu dzieci, a także zasad bezpiecznego użytkowania telefonów komórkowych oraz kuchenek mikrofalowych. Także podczas imprez szkolnych zorganizowano stoiska edukacyjne na których można było znaleźć materiały dotyczące powyżej tematyki.

Edukacja konsumencka

Edukacja konsumencka jest ważnym elementem w kształtowaniu postaw zdrowotnych zarówno dzieci jak i dorosłych. W mediach społecznościowych Powiatowej Stacji w roku 2024 zostało umieszczanych 50 wpisów. Dotyczyły one m. in. profilaktyki otyłości, napojów energetycznych, nawodnienia organizmu, bezpieczeństwa żywności, kampanii „Wybieraj bezpieczną żywność”. Przeprowadzono także zajęcia edukacyjne dla dzieci i rodziców. Kolejnym ważnym działaniem, które zostało podjęte już po raz trzeci była Kampania EFSA (Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności) „**Wybieraj bezpieczną żywność**”. Celem kampanii było: zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności; zachęcenie społeczeństwa do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych; promowanie działań EFSA jako urzędu zajmującego się bezpieczeństwem żywności.

Zajęcia edukacyjne – Szkoła Podstawowa nr. 3 w Nowym Mieście Lubawskim

Higiena rąk

Prawidłowa higiena rąk to najprostsza i jedna z najbardziej skutecznych metod zapobiegania zatruciom pokarmowym, chorobom wirusowym, bakteryjnym, pasożytniczym i skórny, dlatego też pracownik Powiatowej Stacji przeprowadził zajęcia edukacyjne w szkołach oraz podczas festynu na którym zorganizowano stoisko edukacyjne. Zajęcia dotyczyły higieny/nauki mycia rąk oraz poruszały zagadnienia: *Dlaczego warto myć ręce? Jakie choroby przenoszone są przez brudne ręce, Sytuacji, kiedy należy myć Ręce? Jak zmniejszyć ryzyko zachorowania? Jak uchronić się przed chorobami?*. Edukacją objęto 638 osób.

Dzień Otwarty w Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej-11.04.2024 r.

Profilaktyka zażywania środków psychoaktywnych

Środki psychoaktywne są groźnymi substancjami na które narażeni są młodzi ludzie, prowadzą do uzależnienia, zatruc, chorób, a nawet zgonów. Problem związany z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków przez młodzież jest wciąż aktualny, tak ważna jest edukacja w tym zakresie zarówno rodziców jak i grona pedagogicznego.

30 października 2024 roku w Zespole Szkół im. Cypriana Kamila Norwida w Nowym Mieście Lubawskim odbyły się zajęcia edukacyjne łącznie dla 7 klas - 200 uczniów.

Profilaktyka palenia tytoniu/ e-papierosów

Profilaktyka palenia tytoniu ma na celu ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) w społeczeństwie. Z tego też powodu Powiatowa Stacja podejmuje wiele inicjatyw w ramach profilaktyki tytoniowej. Przeprowadzono 4 zajęcia edukacyjne zarówno dla uczniów dla łącznej liczby ok. 425 osób.

W ramach **Światowego Dnia Rzucania Palenia** wraz ze Starostwem Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim, które było głównym organizatorem konkursu i fundatorem nagród zorganizowano Powiatowy konkurs plastyczny pt. "Rzuć palenie, wybierz życie, zamiast dymu zyskaj zdrowie" skierowany do uczniów w kategorii klas I-III i IV-VIII szkół podstawowych oraz "Zgaś dym, rozpal pasję" w kategorii uczniów szkół ponadpodstawowych. W konkursie wzięło udział 107 uczniów.

Profilaktyka chorób odkleszczowych

W ramach kampanii edukacyjnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej- Epidemiologicznej w Olsztynie „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Tematykę profilaktyki chorób odkleszczowych poruszano także w ramach akcji „Zdrowe wakacje” – łącznie edukacją objęto 1041 osoby. Podczas festynu szkolnego zorganizowano stoisko edukacyjno-profilaktyczne, w których poruszano m. in. tematykę chorób odkleszczowych, miejsc bytowania kleszczy, a także ochrony przez nimi. Kampanię „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” promowano na stronie internetowej PSSE oraz w mediach społecznościowych.

Festyn szkolny – Szkoła Podstawowa nr. 1 w Nowym Mieście Lubawskim

Pozostałe działania

Powiatowa Stacja w 2024 roku prowadziła również zajęcia edukacyjne zarówno dla dzieci jak i dorosłych oraz edukowała poprzez media społecznościowe w zakresie profilaktyki grypy, promocji zdrowego stylu życia, profilaktyki zarażeń pasożytniczych (owsica, wszawica, świerzb, bąblowica) promocji szczepień ochronnych, profilaktyki chorób nowotworowych, profilaktyki zatruc grzybami, bezpieczeństwa podczas ferii zimowych. Podczas festynów szkolnych zostały zorganizowane stoiska edukacyjne, przy których można było uzyskać materiały oraz informacje dotyczące profilaktyki zdrowotnej. Z okazji Światowego Dnia Zdrowia oraz Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach została zorganizowana gazetka edukacyjna mieszcząca się na korytarzu siedziby PSSE w Nowym Mieście Lubawskim.

Wnioski

Działania prozdrowotne o tematyce wynikającej z bieżących zagrożeń epidemiologicznych budzą duże zainteresowanie wśród społeczeństwa. Należy w dalszym ciągu prowadzić edukację prozdrowotną społeczeństwa powiatu nowomiejskiego w zakresie kształtowania właściwych nawyków promujących zdrowie, a w szczególności prowadzić działania mające na celu poniesienie wiedzy społeczeństwa dotyczącej edukacji żywieniowej, profilaktyki palenia tytoniu, profilaktyki wad postawy oraz profilaktyki chorób zakaźnych oraz propagować zasady higieny osobistej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowym Mieście Lubawskim prowadzi działania komunikacyjne m.in. poprzez stronę internetową w serwisie gov.pl: <https://www.gov.pl/web/psse-nowe-miasto-lubawskie> oraz media społecznościowe. Swoje konta posiada w serwisach Facebook oraz Portalu X (Twitter). Korzystanie z wielu kanałów komunikacji zapewnia dotarcie do różnych grup odbiorców. Dzięki temu informacje o zdrowiu publicznym i potencjalnych zagrożeniach docierają zarówno do profesjonalistów, jak i do ogółu społeczeństwa.